

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 192. — Hirdetések díjszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

Miért nincs gyümölcs?

A rendeletekkel egyonszabályozott gyümölcs, mint Ausztriában és Németországban, nálunk is mindjobban eltűnik a piacról. A kölni háziasszonyok szövetsége legutóbb távirattal fordult a német Reichsstelle für Gemüse und Obst vezetőségéhez, hogy függesszék fel a zöldség-, gyümölcs- és főzélék-árak maximális árait. Ausztriában is mind erősebben hangzik a kívánca: Zurück zur Marktfreiheit! nemcsak a termelői és kereskedői érdekeltség részéről, hanem a fogyasztói közönség köréből is.

Nálunk a viszonyok a jó termés mellett is sokkal kuszáltabbak és előreláthatólag nincs sok kilátás a helyzet gyökeres és mielőbbi javulására. Gyümölcs kevés van a piacon, ami van, az drága s ha a magyar háziasszonyok követnék a kölniek példáját s a szabályozás felfüggesztését kérnék Hadik János gróftól, senki sem csodálkoznék rajta, mert éppen a gyümölcs

árszabályozása nálunk hovatovább teljesen illuzóriussá válik.

A helyzet ugyanis az, hogy a fenálló intézkedések értelmében a gyümölcsforgalmi intézőbizottság hatásköre a gyümölcsök közül csak a szőlőre, dinnyére és gesztenyére terjed ki, ennek folytán ugy a belföldi, mint a külföldre menő küldeményeknél szállítási igazolvány csak a megnevezett gyümölcsösökre szükséges, minden más gyümölcs szabadon exportálható.

A Közélemezési hivatal elnöke, jogával élve, megállapította ezenkívül az alma, körte, ringló, őszibarack és a szőlő maximális árát is. A csupán belföldön érvényes maximális árak előtt azonban az aru külföldre menekül s így például a feladásra kerülő alma-szállítmányok 90%-a Ausztriába és Németországba kerül.

Sulyos hiba továbbá az is, hogy a szállítási igazolvány kötelesség csak a vasuton, hajón és gépkocsin történő szállítókra terjed ki, tengelyen a szállítást Ausztriába is szabad, minnek következtében sok

a panasz, hogy a határszéli forgalomban az árut mind Ausztriába vizik tengelyen.

Ausztria a gyümölcskivitelt a legmesszebb menő módon korlátozza. Déltől a háború folyamán jelentékeny áru importáltak, ez azonban a maximális árak folytán sem lehetséges s a kereskedők az ott már lekötött és kiengedett árakat sem hozhatják be, hanem kénytelenek azokat tovább adni, mert a magyar rendelet egyaránt érvényes belföldi és külföldi áruira Ausztriában csak a belföldi (inländischer Herkunft) árak ára van maximálva.

Ilyen körülmények között a nagy kereslet mellett a termelői árjukat, első sorban a kiváló minőségű árut egyáltalában nem hajlandók maximális áron eladni, hanem vagy exportálják az árut, vagy maximális árakon felül adják el. A tisztességes kereskedő, aki a legmagasabb ár-tulajposóval járó kockázatot viselni nem hajlandó, áruhoz nem jut, a finom minőségű árut kereső vevőköret elveszti s a belföldön maradó kevés gyümölcsöt a fiže-

NOCTURNE.

Várlak várlak; vágyva várlak —
Megrabolva éjszakákat,
Minden éjjel százszor hívlak,
Minden éjjel visszasírlak.
Várlak várlak; vágyva várlak —
S újra elfog az a bánat,
Amely könnyel csalt szemembe,
Amikor egy csendes este
Meglagaadtál.

Várlak várlak; vágyva várlak —
Szivemben száz érzés támad,
Miltió nagy vágyam ébred
S árnyként jönni láttak téged.
De mi édes a világon,
Az csak ábránd, az csak álom,
A valóság néma bánat,
Mert hiába várlak várlak
Éjszakákon.

Koncz Pista

Falusi leányok a fővárosban.

Megnevezhetetlen sűrűsége át haladt vonatunk a főváros felé.

Nem nagy távolság a mi pátriánk a fővárostól. S ezt mintha a vonat maga is tudta volna, lassan ment, döcögve inkább, mint sebes robbanással.

Négyen, vagy hatan ülünk-e egy szakaszban? már nem emlékszem rá. Pedig nem is régen történt, mit most leírok; mindössze néhány letűnt napja.

A főköbén két leány mellett ültem; vagy he lyesebben egyik állt csak mellettem, míg a másiknak néhányszor szemébe nézhettem, mert szembe állt velem.

Mindkettő szép leány volt. Az egyik talán bágyadtabb arcszínre, míg a másik maga az eleven élet volt. Testvérek voltak. Nevükre már nem emlékszem.

Távolabb tőlem két vénebb néni ke állt, figyelmesen hallgatva minden szavunkra, mintha csak őri-zetünkre lettek volna kirendelve.

Különféle dologról beszélünk. Ezer témája van olykor az emberi elmének, míg néha, talán éppen, mikor legszükségesebb volna, teljesen kiszárad a gondolkodó agy, mint az égető nyár hevében a kut for-rása

A beszéd, a társalgás jó unalomtörő s utóví-dítő. Mi is megérkeztünk beszélgetésünk közben utunk céljához.

Két néni ke lassu döcögéssel iparkodott kifelé a szoros kapu. Mi utánuk mentünk. De Budapestem nem az utasnak áll meg a vonat, hanem a hordár-nak. A pakfogalók serege jött velünk szembe, fel-döntve csaknem mindent, mi utjukba esett. Tasszígá-lással és szóval kínálták magukat. Megragadták az embert, a pakkot egyaránt nagy sietségükben. — A modern élet nagy robot, nem esoda, he mindenki siet az utáni.

Végre kijutottunk a sikos lépcsőkon.

É csak most tudtam meg, mily feladat vár ma máros reám. Két utatársom kellett kalauzolnom a fő-város utca tömkelegében.

Megálltam egy helyen, hogy elbucuzzam töl-lük. Már-már be is fejeztem való szavam, mikor egyikük hozzáam kérdést intézett.

A kérdésre megadtam a választ. De feleletemre most már a másik ostromolt meg egy hosszú kér-déssel. Erre már nem tudtam felelni, erre csak már tennem lehet-tt.

Magamhoz jöttem a esodálatból. Két leányt láttam magam előtt, kik közül Budapestet egyik sem ismeri s a kik mégis ott akartak eligazodni. Egy

töképes közönség kerülő utakon vásárolja és tulijeti. Ily felrendszabályok mellett az árut kiviszik s ha Ausztriába megy, még valutánkat sem javítjuk, a legitim kereskedő pedig agyonnyomorítva figyelik a központi szabályozás jószándékú, de eredménytelen következményeit.

K.

Városi közgyűlés.

Nagykanizsa város képviselőtestülete aug. 30-án tartotta közgyűlését, mely a késő estől óráig elhúzódott s végeredményében azonban nagyon keveset határozott. Az egész közgyűlés a gerinctelenség jegyében zajlott le. A közgyűlés megnyitója után a polgármester elismerés szavaival emlékezett meg Perger Károly elhunyt városi aljegyzőről, ki 30 éven át volt szorgalmas és lelkiismeretes hivatalnok Nagykanizsának. — A tárgysorozat első pontján a szeszfőző ügye került sorra. A kis üstök bevonása végett a pénzügyminiszter kerületi központi szeszfőzők felállítását rendelte el. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta a Reich-féle telepen felállítandó városi szeszfőző javaslatát, Finanszírozását a Nagykanizsai Bankgyesztelennél eszközölte.

Az erdőmesteri állás betöltésének ügye közel 2 óráig foglalkoztatta a közgyűlést. A tanács javaslatával szemben Dr. Fried közbevető javaslata győzött.

melytől egy érvel, hogy a szóban forgó állás csak akkor szervezessék át, ha az állam már kijelentette, hogy hajlandó a megmaradt városi erdők kezelését átvenni, mert hátha a tanácsi javaslatból nem lesz semmi és minden a régiiben marad, mivel kétséges az, hogy a gazdasági célra kijelölt városi erdők eme művelését a kormány helyben hagyja; hisz a cél a jelen szociális viszonyok között az, hogy az efféle fel-szabadult birtokok a kisgazdák között parcelláztassanak.

A villamosáram díjak felemelése felől ugy határozott a város képviselőtestülete, hogy egyelőre semmit sem határoz, hanem Dr. Rothschild Jakab nagyon logikus felszólalására az ügyet kintja a jogügyi bizottságnak véleménynyadás végett. Aminek már először meg kellett volna történnie.

A közfelhívás kérdése körül történtek a leg-élesebb felszólalások; melyek holmi burkolat tanácsai szándékokat lepleztek, a melyeket a felszólalók ur mód visszazorítottak s a melyeket Dobrovics Milán fejfe fölött Dr. Sábán egyelőre mélyvieszen elpari-ozott.

Ezzel kapcsolatban a pékek nevében szólalt fel Rosenberg Miksa pékmester jogos sérelmök orvoslá-sára, melyet a polgármester válaszában megígért.

Majd egyéb apróbb ügy került előtérre s ezzel a közgyűlés véget ért.

Isapntisztelet.

Az izraelita templomban a péntek esti isten-tisztelet aug. hó 31-énél kezdve további jutókedésig délután 7 órakor fog kezdődni.

HIREK.

Iskolai értesítés.

A HELYBELI KATH. FŐGIMNÁZIUM-BAN az 1917/18. tanév szeptember 1-én kezdődik. A tanulók felvétele szeptember 1., 3. és 4. napján d. e. 9—12. és d. u. 3—5 óráig történik. Az I. osztályba jelenlévő tanulók magukkal hozzák az elemi iskola legalább négy osztályának elvégzését tanúsító bizonyítványt (Értesítő könyvecskét), a szülé-lyesi anyakönyvi kivonatot és ujraváltási bizonyít-ványt, a más intézéstől átlépet tanulók pedig az előző osztály bizonyítványait, a szülé-lyesi anyakönyvi kivonatot és ujraváltási bizonyítványt. A felvételi alkalmával 14 K 55 fillér fiztendő.

Az I. osztályba szept. 1. és 3. napján csak helybeli szülők gyermekei vételnek fel, 4-én pedig a vidékiek; ezért a helybeli szülők a jelentkezéssel ne késlekedjenek, nehogy fiuk helyszükre miatt lemaradjanak Szept. 5-én „Veni Sancte” törvényfel-olvasással, 6-án rendes tanítás.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Adakozunk a háboru rokkantjainak és családjaiknak.

Kereskedést keresek, melynek tulajdonképpen a nevet sem tudták s egy utcát, mely ismeretlen volt előttük s csak annyit tudták róla, hogy a „nagy kör-ünetlől” is, le terjed, egyezővöl, melyek sok ház van, mert hosszú ut s melyen sok laknak, mert sok háza van s melyen van az a bizonyos üzlet is, melybenök valamit venni akartak.

No! Thales, ha ennyi ismeretlennel bíró egyen-letet neked adtak volna fel, dacára nagy bölcseségnek s ha még Pythagorast meg a világra szóló görög bölcsek egész gárdáját is magadhoz szedted volna, még akkor sem tudnál volna ezt megoldani.

Könnyű a napról valamit kitalálni, mert az csak egy van az égen. De valamit megtalálni, melyet az ember soh, sem látott, odavezetni másokat, hol az ember maga sem volt, s melyről azt sem tudja, hogy hol van, — ez már nagy feladat.

Homlokum ráncba szedtem s kikerestem minden ideámat, melyet csak gyam a fővárosról, valaha megöröszített. Mindhiába! Álltam nyugtalanul s szótlanul mint egy rossz diák a táblánál tanára előtt, ki sehogysen tudja megkezdni az ismeretlenekkel bíró egyenlet megoldását, aaz nem tudja megismerni az ismeretleneket.

Pedig milyen más ott az egyenlet, mint ez az enyém volt. Ott minden ismeretlen adott, ismert mélységből határoz meg az ember, minden ismer-etlennek van ott egy ismerőse, mely azt az a má-síkat is ismerőssé teszi. De az én egyenletemben minden ismeretlen volt s csak azt a két virgone leányt ismertem, kik e feladatot nekem feladták.

Nem tudtam, mit csináljak. Elszedtem összes matematikai tudásomat. Hasztalan! Találtam ott sa-

bályt egy ismeretlennel, két ismeretlennel bíró egyen-let megoldására. De az téves tovább már nem ho-dott az eszem. Egész természetes ilyképpen, hogy e feladattal esődtől yallott, minden tudományom. Szid-tám is magamban a felsőbb matematiz, melyből az ember oly könnyen bukik meg a logaritmus miatt, melyre az életben szükségem sem volt még, mely- nek azonban nincs magafraftusa arra nézve, hogy mi-képpen találjon meg az ember, ha az udvariasság egy kívánja, egy ismeretlen utca ismeretlen házában egy ismeretlen kereskedőt, hova két szép leány akar menni.

De habozáson nem sokára megtört. Tudós arcot öltöttem s felfogva a helyzet komolyságát, hogy én most két leányt gardirozhatok, mely csak nem a Kiss bankházának nagy szerencséjével ér fel, neki vágtam felfedező utamnak.

Neki indultam a semminek s felszólítottam őket, hogy kövessenek, bár magam sem tudtam, hogy hová.

A nagykorúra értünk. Ez az utca n-kem is ismerős volt s nekik sem látszott ismeretlennek. Ter-ven volt minden egyes keresztező utcát átvizsgálni legalább is a kezdetén.

Meutünk, mendegőltünk, mint a mesebeli hár-mas egység. Már két keresztező utcát megtekintettem, de még mindig nem jutottunk célunkhoz. Mert ha az egyik azt is mondta, hogy ez ama keretőt utca, a másik tüstént rácafol a merész állításra tagadó válaszával.

Nem tudtam, mit tegyek. Már érdekes kom-pániává k-zoltunk magunkat kinőni. Minden keresztező utcánál találgatásunk feltűnést kellett s mert a bu-

dapesti nép nagyon kíváncsi s szeret más tudatla-nságán mulatni, hol ő ott hoo van, — a kíváncsi-tö-meg kíséraj kezdett bennünk. Minthogy pedig, ha a fővárosban két-három ember meg áll egy helyen, tüstént egész esődtől szalad oda, hogy megtudja a gyülekezés okát, egész természetes, hogy nem sokára egész karaján vezetáje lettem.

Néhol meg ismögöttök egy jobb akaratú em-ber, asztogy, gyermek, hogy mit keresek? Zavarom-lan rendezen azt a vála t adtam: nem tudom! Nem sokára hátunk mögött suttogó hangokat halot-tam, a mint egyik a tömegből a másiknak mondta oda halhatóan: ezek nem tudják, hogy mit keresnek!

Érzetem, hogy már nem sokáig bírom a fel-fedezés nehéz munkáját Szinte belepirultam a ke-re-sésbe.

Nagy sokára a Kerepesi-uthoz értünk. Itt meg-álltam sokasunkhoz hiven.

Egyszer csak a kisebbik lányi leány megszól-ald. — Ez az az utca! Arról a nagy házról ismerem meg! (Az a nagy ház, a Nepszínház volt!)

A kioktól való megszabadulás reménye ki-mondatlan érzéssel töltö meg lelkeket. Az utca tehát már meg volt. Csak a háztenger egy része volt még ismeretlen. Itt már könnyebben ment a munka. Az utca páratlan számos oldalát neveztek meg a kérdőes üzlet helyéül. Ebben nem esádlódtak. — S nyugtán meg egy másik házat is megismertek az üz-lettel átellenben az Uránia színház!), már célnál voltunk.

Női diavt áruház volt, a mit keresek. Én ide már nem kívántam őket. A gardirozás diadálát meg-elégedtem!

Az izraeliták őszi nagyünnepel

folyó évi szeptember hó 16-án, vasárnap este kezdődnek. Az ünnepekre a nagykenizai izr. hitközség előljárósága már megtette a szükséges előkészületeket. A templomi ülések tulajdonosa a napokban megkapják belépőjegyeiket, a templomülések bárői pedig jegyeiket a hitközségi irodában válthatják ki. Szükséges azonban, hogy ez utóbbit legkésőbb folyó évi szeptember hó 8-ig megtegyék, mert különben az ülések másoknak adhatnak bérbe. A szegények, ha ezért a hitközségi irodában jelentkeznek, díjlanul kapnak belépőjegyeket és templomi üléseket. A nagy ünnepek alkalmával beléptjegy nélkül, sem a nagy, sem a kis templomban bemenni nem lehet.

Kitüntetés.

A király Békési Remig zirci apátnak, a Muzemnek és Könyvtárak országos főfelügyelőjének, egyetemi ny. r. tanárnak, a háború alatt teljesített buzgó szolgálatai elismerésül, az első oszt. polgári hadi érdemkeresztet adományozta.

A rokkant katonák összeírása Zalamegyében.

A honvédelmi miniszter elrendelte, a megye területén tartózkodó harcateren rokkanttá vált azon népfelkelőknek összeírását, kik Károly-kereszt viselőire igényrel bírnak. Mindazok rokkant népfelkelők

Neki vágtam saját utannak a futottam bámulatáson szünteről, miközben ijedtem néztem szét nem egyszer, nem követ-e a családú kőrő árnya. Nem követtem. Én már nem érdekelttem az annyira, mint a két kis falusi leány, kiknek zavart viselkedése, pirolóna szégyenkező tekintete a főváros rafinírozott jellemeinek mulatságos szórakozást nyújtott.

Délután, dolgom végeztével, a pályaudvarra siettem. Vonaton dohogva várta már az indulást. Sietve vettem magam egy sülkébe be, mikor ismerős duett üdvözlő ijedtem néztem magam elé, mikor a két kis falusi leányt megpillarítottam. A nagyobb vigasztalóra fogta a dolgot, hogy könnyűsen ijedtem. Nem félek, monda; a vonaton már nem kell őket kalauzolni. Mikor ijedségenből kissé felocsudtam, kérdézőköltem, hogy mint jutottak ki a vonathoz magukban.

Erre mindketten egyszerre kezdték beszélni, női szokás szerint. Sokat nem értem meg beszédjükből. Azonban annyit még is kivettem, hogy visszafelé is szép csoporttól kísérve tettek meg a vonatig utjukat, a kis falusiak!

Hazajöttem. Diadalmi mámor vett erőt rajtam, mikor itthon elgondoltam a lezárt nap eseményét. Örömmök egy egyszerű volt: hogy sehol le nem fotografáltak, mikor oly nagy karavánnal nyomonomban kerestem udvarasszágából, leányos, eső szőnyeg egy ismeretlen pont a világegyetemen.

Igaz megfáltam az ismeretlen. De a köruton azóta sem merek végig menni. Félék, hogy kísérőim valamelyik utcai tagja reám ismer s utánnam jöve fogja kiabálni: ez az, ki muga sem tudta, hogy mit kerest.

SYRIUS

tebát, kik be tudják igazolni, hogy a harcateren legalább 12 heti szolgálatot teljesítettek és ezen idő alatt harcban is résztvettek, ösztöirásuk végett mielőbb jelentkezzenek a községi előjáróságoknál.

A köztisztviselők bezerzési csoportja

A bizottság legutóbbi gyűléséből megkezdte a földművelési Minisztert kérvényileg, hogy 400 drb díszbuzó-bizalására takarmányt engedélyezzen. A kereskedelmi Miniszter bór és talp kiutalása tárgyában. Ugyanezek megkezdettek az összes központok, hogy a háztartási s élelmi cikkek a csoportnak közvetlenül utaltassanak.

Különös gondja a bizottságnak, hogy a listát és faszükségletet biztosítsák. De a tejszükségletet biztosításáról sem feleldezik meg a bizottság.

Ugyanezek gondoskodni kíván a bizottság a csoport zöldeik, főzék és gyümölcs s befűt szükségletéről s a téli káposztáról is. Mindezek névra a tárgyalások folyamán vannak a nagytermelőkké is.

A csoporthelyiségekre is történt már megállapodás, mely e hó 16-án fog megnyitni s rendeltetésének átadati.

Azon tagok, kik listáit, fával ellátatni kívánják magukat, hivatali főnökeiknél obbeli öhajukat jelentsek, a nyugdíjasok pedig a titkárnál.

A vasutasok sorozása.

A vasutasok tudvaleg eddig nem voltak kötelesek a bemutató szemlékén megjelenni. Minden sorozási hirdetésbenyben befoglalattott, hogy a felhívás a vasutak alkalmazottaita nem vonatkozik. A felmentések során a vasutasokra is sor kerül és azoknak egyrészt is katonai szolgálatra hívják be Ennek előfeltétele azonban, hogy előbb bemutató szemlében jelenjenek meg. A honvédelmi miniszter most el is rendelte a vasutasok sorozását 1867—1899. évi évfolyamig, vagyis az összes korosztályokra. A sorozást minden vasúti gőponton tartják meg.

Január 1-ig mindenki katoná lesz.

A felmentések revíziójának munkálatai serényen haladnak előre. A hadvezetőség mindenki érdekére figyelemmel van, de a legfontosabb mégis csak a hadiérdek. Aki polgári foglalkozásában valóban nélkülözhetetlen, az több-kerebb megfélelő szabadságot kapott és fog kapni. Ez a szabadság azonban 1918. évi január elsején túli időre nem terjedhet, mert akkorra a felmentett harcvelnbeli szolgálatra alkalmas egyének legnagyobb részének be kell vonulni. Nem kellemes hír ez, azt elismerjük, de ami benne van, az érthető, a hazáért folyó nagy halálküzdelemből mindeakinek erje és tehetsége szerint ki kell, hogy vegye részét.

A gabonarejtegetők szigorú büntetése.

Az új miniszteri rendelet szerint mindazokat a gazdákat, akik cséplésük eredményét nem jelentették be, vagy annak egy részét eltitkolják, huszezer korona pénzbüntetéssel és 30 nap fogházzal fogják sújtani.

Nem lesz citrom.

A Haditermény r.-t. arról értesítette a vidéki hatóságokat, hogy előreláthatólag nem lesz abban a helyzetben, hogy a törvényhatóságok szükségletére citromkiutalást eszközölhessen.

Az új listát kiőrési aránya.

A Haditermény r. t. utasította az összes malmozal, hogy a búzából 40 százalék kenyérlisztet, 20 százalék tészta és 20 százalék főzőlisztet, továbbá 18 százalék korpát őröljenek ki. Porzásra 2 százalék van számitva.

Elégett pénz.

Fazekas Bódiné sümegi lakos 170 korona papirpénzét néhány hónappal ezelőtt a szobájában levő kályhába helyezte. A napokban nagytakarítást végzett és a kályhába, hogy jobban tudja hitiztítani tüzet gyújtott, efelledkezvén a benne levő pénzről. A kályhából füst szállt ki és amikor az ajtaját kinyitotta már a 170 koronának csak hamuját találta meg. Nagy a szomorúság most Fazekas Bódiéknál.

— Orosz-szorb barátság.

A háborús szláv gyönyörű szimpátiájának tanujele tárult elének a közeli Radán történt szerb fogoly meggyilkolásában. Az idei radai buszus orosz és szerb foglyok kerültek birkora. A dolognak igen radikális vége lett, mert egy szerbet az oroszok leszúrtak. Ime egy oklatás példája a nagyon sokat hangoztatott orosz-szorb testvéri és hazafias barátságának.

(31,800 korona)

idáig az az összeg, melyet a magyar közönség legkedveltebb képes lapja, Az Érdekes Újság pályázatán olvasóközönsége között kiosztott. Az Érdekes Újság mely most megnagyobbodott terjedelemben s tartalomban is megelénkítve és gazdagodva jelenik meg, újabb 4500 korona pályadíjat tűzött ki olvasói számára, többek között egy 3000 koronás fénykép-pályázatot és 1000 koronás pályázatot hirdet a legszövebb magyar hadiárvának Az Érdekes Újság azonkívül meglepő sok kedvezményben részesíti előfizetőit, karácsonyi száma pedig ezuttal is a magyar újság-piac szenzációja lesz.

„BERLIN” nagymozgó színház megnyitása.

Ma szombaton szeptember 1-én nyílik meg a „BERLIN” nagymozgó színház. Bemutásra kerül a „Méltóságos rabasszony” című 4 felvonásos nagyhatású dráma s azonkívül a remek kísérő műsor. — Kedden, szerdán és esztörtökön „Mágnás Miska” kerül színre. A „BERLIN” színházban mindig a legérdekesebb műsor lesz bemutatva, miért is annak látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk.

— Egy irodistanó, ki a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könykereskedésében. — Ugyanott egy kifutó leány is felvétetik.

— Szülők figyelmébe. Tankönyvek az összes iskolák részére, író- és rajzeszközök jutányos áron kaphatók Ifj. Wajdits József könykereskedésében. — Tankönyvbekölések 24 óra alatt elkészíttetnek. Nagy választék mindenféle hangszerekből.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

Szeretetadományokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Különítménye: Budapest, VI., Váci-utca 38.

Irodalom.

— A pápaválasztás története és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekese és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem a jelentős mozzanatainak ismeretere minden kultúrember tudásának szükségessége. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború legújabb krónikáiban és képeiben az Uj Idők. A mi érdekese esemény a négy világháború történetétől kezdve mind élénk tárja festői szépségű képekben. Érdékesség művészi művelés és előkelő izlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A **„Vasárnapi Ujság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság”-kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legelőkelőbb ujság a magyar nép számára, félre 2 korona 40 fillér.

— Az **„Élet”** szépirodalmi és művészeti heti lapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kifolnó lapot melengetni ajánljuk olvasónk figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félre 10 kor. Matuzsánymot készséggel küld a kiadóhivatal.

Bukott

közéiskolai tanulók

érdekében forduljunk sürgősen

ZSOLDOS TANINTÉZET-hez,

BUDAPEST, VII., Dohány-utca 84.

☎ Telefon 32—40. ☎

Ugyanott előkészítés magánvizsgákra.

osztályösszevonással, felolnósság mellett.

A közéiskola kivonatos tananyaga megrendelhető. Ismertetőt küld az Igazgatóság.

A **„ZALAI KÖZLÖNY”** — egyes számonként kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében

A világháború minden mozzanatáról bő, eredeti, megbízható, kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félre	19 "
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rákóczi ut 54 szám

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvai javára! — Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Adakozzunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar ur **közönség**

napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminchét éves rendül-ten és változatos programja

A magyarságot Est állja és tartja és küzd érte idegen ársulatoknak minden rohamával szemközt.

Programjaikkal egységes politikai gondolat emelkedet megnyilatkozásai.

Tarcsaikkal regényei irodalmi értékük és szórakoztatók.

Tudósításai frissek, kimerítők és megbízhatók.

Szerkesztésében izléses, komoly és gondos. A **BUDAPESTI HIRLAP**-nak, mely júli-csével új előfizetési nyit előfizetési ára: egész évre 38 korona félre 19 korona, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Rák-Szárd u. 4. sz.

VIZSGÁKRA

osztályösszevonással, a közéiskola minden osztályából gyorsan felelősséggel készít elő a

ZSOLDOS TANINTÉZET

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84. TELEFON 32—40.

A közéiskola rövid és mégis könnyű tananyaga megrendelhető. Nélkülözhetetlen magántanulóknak, műveltség-törekvőknek.

Osszefoglaló tankönyv

A közéiskola négy alsó osztályának teljes tananyaga. — Nélkülözhetetlen rendszer és magántanulóknak, — önkéntes vizsgákra készülőknak. Legjobb eszköz az általános műveltség elsajátítására. Két kötet ára 15 kor. Megrendelhető

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32—40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF
KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokban és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, fél évre 5 korona, negyed évre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

A szénkérdés.

Az idei őszi gazdasági szezonnak a legégetőbb kérdése az, hogy lesz-e mit égetni? Mert a panasz általános, hogy nem áll elegendő szén rendelkezésre és a legnagyobb és a legjelentősebb ipari vállalatok vezetői meglehetősen tanácstalanul állanak az őszi gyártási üzem megkezdésé előtt. Még a téglát sem lehet kigétni a szénhiány következtében és a téglaiiparnak egyik illusztris vezetője közölte nemrégiben, hogy a szénhiány folytán az ország összes téglagyáraiban meglévő körülbelül 18 millió darab nyerstéglát sem lehet feldolgozni és forgalomba bocsátani.

A téglaiipar sztagnálása megállítja a többi iparágat is, sőt megtörténik, hogy a téglaiipar szűnetelése következtében az életmezésben nagy szerepre hivatott vállalatok nem képesek üzemüket újból megkezdni, mert az építéshez szükséges téglát nem áll rendelkezésükre. A városokban mind erősebben mutakozó lakáshiányon sem lehet

segíteni és ez a lakáshiány fenyegető méreteket fog ölteni akkor, ha majd a háború befejezést fog nyerni.

Az a tény, hogy a szénhiány általános és egyaránt sújtja a hadviselő és a semleges államokat, magában véve nem vigasztaló, mert nem menthet meg minket a további gazdasági pusztulástól. Az is meglehetősen üres beszéd, ha a háború után bekövetkező állapotokat fejtegetik és arra mutatnak rá, hogy a szénkérdés akkor talán még fontosabb lesz. Ezt készséggel koncedáljuk, de ezzel a kérdéssel ma igazán kár foglalkozni, mert ma csak az a fontos, hogy a most következő gazdasági kámpányt képesek legyünk úgy, ahogy lebonyolítani.

A háború utáni időre ebben a jelenlegi inogó helyzetben, legalább a szénkérdéssel könnyű szívvel gondolhatunk, hiszen tudjuk, hogy a szénhiány legfőbb oka a megfelelő munkaerő hiánya, ezen pedig a háború befejezésével biztosan segíve lesz.

A szén az ősszel meginduló termelési munkához elégtelen és csak három tényezőtől várhatunk, nem ugyan orvosiást, de legalább némi segítséget. Az egyik a belső földi bányavállalataink nagy gondot fordítanak és ebben az irányban utóbbi időben hadvezetőség is a szükséges munkáról átengedésével támogatja őket. A másik tényező a külföldi szénbehozatal növelése, a melyről azt tudjuk, hogy az utóbbi időben nem emelkedett, sőt állítólag csökkent. Ugy a termelés fokozása, mint a behozatal növelése tekintetében minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy célt érhesünk és az a körülmény, hogy jelentékeny mennyiségű élelmiszert szállítunk azokba az országokba, amelyek nekünk szénét szállítanak, fellépésünknek a mai viszonyok között különös súlyt is tud kölcsönözni.

A harmadik tényező azonban mégis a legjelentősebb, mert a szén az előbbi tényezőknek ma lehetséges kihasználása mellett sem lesz elégséges. Ez a tényező a szén gazdaságos felhasználása ami a szén-

OTTHON.

*Nem oly régen volt az, nem is sok évek még.
Miközön te éltél, drága jó anyám.*

*Éc kecsés nap alatt menyit fűdalomból
Velem ki réssém sokszor . . . igazán.*

*Emberek közt jártam, kihájt szereztek is,
De a szeretnem volt oly igaz,*

*Mint szivedből láttam hiányod felém
Mikor szívednek kellett a vigasz.*

Álarczni égyflam igaz szereteled.

Ársél szellem most hazafelé;

*De mire áll leltem, nem szived hangja volt
Éc nevé is anyám föl a fű elé.*

Hűdeg haal fogadott jó messze házuaktól,

Ódamentem én, jó anyám, hozzád,

*Hogy csől merítsék s elkem is meggedzsem,
Ha szemem lán könygyárba hozzák.*

Sírás.

Régi emlékek.

— A müncheni udvari sörház —
Írta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

Nem mindenkit érdekel egyformán, még sem mulasztja el bárki is, hogy meg ne tekintse. Nevezetesség a München egyik fődekkessége. Nem múzeum s mégis elég régiség akad benne; nem is képtár s mégis több genrképet látunk ott egy negyed óra alatt, mint a régi Piuakothékában.

Magam sem tudom már, mikor jártam benne először. Ha jól emlékszem, hat év előtt, mikor is tágranyított szemmel néztem azt az egyszerű, egyemeletes épületet, hol ezek issák a sört. Azóta többször megfordultam ott. Minden nyugateurópai utam arra fordítottam jötemben vagy mentemben. Vonzott, hogy megnézzem ismét, ha portékájt nem is veszem igénybe.

Meszeretlen hangzik. — pedig színigazság — hogy ott csaknem egy városra való embertömeg sörözik. Nem találtam soha sem üresen, pedig a nap csaknem minden szakában megnéztem. Kik falai közé nem férnek, azok az udvaron vernek tanyát. Fölfélenk típeg az idegen az árkádos udvaron át a földszinti helyiségbe. Itt demokrata pára fogadja,

mellyel hamarosan barátságot köt, hisz szernyi érdekesség kárpótolja a füstös, sörszagú levegőt.

Egyszerű faasztalok hosszú sorjában, melyek mindegyikét szoros embertömeg zárja körül. S mennyi tarkaság a viseletben! Meg annyi társadalmi osztály, rang és mód. Mindenki előtt ott pihen az ölmefeldelt söröskorsó. Mindenki isszik. A beszéd közben minden pauza egy-egy huzatát jelent a söröskorsóból. melynek literes tartalmát 26 fillér lerovása után kapta kezébe a sörház minden vendége.

Egy sarokban ugyancsak szakmányban szorgos, kedik két csapog, hogy a sorjában elronuló embereket kiszolgálja.

Mielőtt odamentének, egy pillantásra szétnézünk szem előtt, amit kerestünk. Polcokon nyugszanak, békésen egymáshoz simulva az üres korsók. H B. betű rajtuk két színben, meg egy korona (Hofbräu). A korsó szürkés színét más nem tarkítja. Azután, magad uram, — a dusanpepigó vízvezetékhez mégy, kimosod tetszésed szerint a korsót, már mint izléseid kívánja, erősebben, vagy felületesen s indulsz a kökorsóval és pénzzel a söntébe, honnan csakhamar a korsó fedele alól erősen habzó kitűnő sörrel tőrez meg.

(Folytatjuk.)

nek ipari és gazdasági felhasználásában bizonyos koncentrációt jelent. A helyes címzésre e tekintetben csak egy lehet: azokat az üzemeket, amelyek szénpazarlással járnak, korlátozni kell, vagy meg kell szüntetni. A kérdés azonban korántsem ennyire egyszerű és ez a kérdés a technika alapján sem intézhető el egyszerűen. A technikai igazság alapján állva, a kistüzem háttérbe szorulna a nagy üzem, a régi rendszerű gyártás a modern berendezésű üzem mellett. Míg technikai szempontból és ennél fogva a szén gazdaságos felhasználása szempontjából más irányelv nem képzelhető, a koncentrációnak más oldalait is szemügyre kell venni. Mert nyomós gazdasági érdekek ennek dacára az üzem-fenntartása mellett szólhatnak, viszont a szénpazarló üzem kevesebb szént fogyaszthat a forgalom szempontjából.

A fő az, hogy a szénkérdés-rendezéshez bizonyos határozottsággal kell nyulni akkor, ha kétségtelen, hogy a szénhiány akkora, hogy a gazdasági életet fenntartó üzemek szenvednek alatta. A probléma igen nehéz és megoldása nagy avatottságot igényel. Adja Isten, hogy a háború negyedik évének ezt a rendkívüli nehéz kérdését is sikerrel legyünk képesek megoldani!

Ferenc József-rend.

Öfelsége Horváth Jenő alezredes, a palinai állami mentelep kiváló parancsnokát a Ferenc József-rend hadidíszítményes lovagkeresztjével tüntette ki. Az előkelő kitüntetés méltó érdemek jutalmazása, mert Horváth alezredes nagy szakértelme, laudatlan buzgalma a palinai mentelep a háborús pótlás legkitünőbb szervezője fejlesztette.

A háború és a hajózás,

különös tekintettel a Norddeutscher Lloydra.

(A Norddeutscher Lloyd 1916/17-iki évkönyve III. rész. Welt-Reiseverlag G. m. b. H., Berlin. — Ára 6 márk.)

A Norddeutscher Lloyd évkönyve az idén is háborús évkönyv jellegével bír. Az első rész élénken és szemléltetően írott cikkei túlnyomóan a vállalatnak hat évzárada át lefolyt történetével foglalkoznak, mégis még ezekben is fontos szerep jut annak az időszaknak, amelyen belül a háború benőntan hatott a kereskedelmi forgalomra, vagy azt legalább is szők határok közé szorította, mert a Norddeutscher Lloyd is kényszerült üzemével igen jelentékeny mértékben

a háborúhoz és a háborús gazdálkodáshoz alkalmazkodni.

Az évkönyvnek címnyomtatú képekkel gazdagított második része kizárólag a hadieseményekkel foglalkozik. Kijön ebből, hogy a Norddeutscher Lloydnak a katonasághoz és tengerészetéhez be hírvott 6000 alkalmazottja közül 265 elesett, 400 a vaskereszettel lett kitüntetve, ezek közül 32 az I osztály vaskereszettel. Heineken vezérigazgató hosszabb cikkben foglalkozik a német kereskedelmi hajózással a világháborúban, érdekesen írva le a Norddeutscher Lloydnak a háború alatt kifejezett tevékenységét. Nem kevésbé érdekesek fejtegetései a gazdasági fejlődő képességről, különösen a kereskedelem és a hajózás terén. Fejtegetései során Heineken indokolja azt a véleményét, hogy az angol akarca nem akarna mégis kénytelenek lennek ismét együttműködni a németekkel, de azt hiszi, hogy:

„Mig ennyire jutunk, iparunkra, kereskedelmünkre és hajózásmunkra küzdelem idő vár. Ezért nem igen bizhatok a hét követ esztendőben, miknek automatikus bekövetkezését jóakaróink nekünk — hajótulajdonosoknak — megjósolnak. A világ hajóparkjának jelentékeny megfogyatkozása, mely a háború alatt beállott és amely első sorban a tengereljáró-hajósaink terékénységére vezethető vissza, bizonyára magasabb szállítási díjakat fog magán után vonni és ezek hasznára fognak válni a kereskedelmi hajózásnak a háború után. De valószínű, hogy a békekötés után a szállítási díjak, ha nem is fognak előbbi alacsony színvonalukra lecsúszni, mégis távolról sem fogják elérni mai magasságukat. A békekötés után nem lesz elkönthető a tengereljáró behozatal szabályozása olyképpen, hogy csak különösen fontos esetekben engedélyezzenek a hajózási engedélyes gondja lesz kormányunknak, hogy oly gyorsan, amint csak lehetséges, legyenek az élelmiszereket hűszarva. Azután iparunk csaknem teljesen elfogyott nyersanyagkészleteit kell pótolni és csak utolsó sorban lehet ismét fényezésű cikkeket behozatalt megengedni.

A német hajózársra tehát kétszeresen nehéz feladat vár a háború után. Először a háborús évek okozta nagy veszteségeket és károkat kell kiegyenlítőnk és kiküszöbölőnk és másodszor be kell hoznunk azt az őriási előnyt, melyet a háborús viszonyok következtében annyira megizmosodott ellenséges és semleges hajózási vállalatok élveznek. Biztos azonban, hogy a német társaságok, ha őket az állam az első, legrosszabb időn átsegíti, amikor a külföldi versenytársakkal a legélesebb küzdelemet kell felvenniök, még ezt a legkeményebb próbát is ki fogják állani, az elvesztett ismét vissza fogják szerezni, a „háború utáni háború” dacára, melylyel az ellenségek a német kereskedelmet fenyegetik.

Az évkönyv egyéb tartalmából kiemeljük annak a leírását, hogyan foglaltak le német hajókat orosz és portugál kikötőkben, — a legelső német kereskedelmi buvárhajó, a „Deutschland” ismertetője, — a háború miatt egy ehillei elhagyott óból partján vesztelgeli kényszerrel Norddeutscher Lloyd hajón, a „Herzogin Cecilie” névű iskolahajón folyó élet elbeszélést és a részletes közleményeket a Norddeutscher Lloyd alkalmazottainak és munkásainak nagyszabású hadi segélyezéséről.

A könyv harmadik része a Norddeutscher Lloyd igazgatásának személyzeti ügyeit tartalmazza. Meleg hangon emlékszik meg a május 20-án, néhánny hétrel negyven éves szolgálati jubileuma után elhalálozott Aechelis Frigyes konzul utó elnökrol.

A könyv utolsó része áttekintést nyújt a Suez-csatornán át a világháború alatt folytatott hajózásról és a Panama-csatorna ismertetését adja.

Az évkönyv ez évi darab tartalma, értékes kiadása is hasznos és tanulságos olvasmányul szolgál mindenkinek, aki kereskedelem és hajózás iránt érdeklődik.

Az elmúlt hét szenzációi.*

(Az ádrárgítokról stb.)

Az elmúlt napok ismét felszínre vetették néhány esemő háborús erköcsöt.

Hajmeresztő ádrárgításokról rántotta le a leplet a büntető bíróság, melyet sok lelketlen, zsaroló kofa s egyebet árusító paraszt asszonyok követtek el.

A lelketlenség netovábbja tárul elénk, amikor a kiser rendőrkapitány által végrehajtott büntetések sorozatát látjuk nap nap után a helyi napilapok hasábjain. —

Összeszorult szívvel olvassuk napról-napra, hogy micsoda hajmeresztő lelketlen ádrárgítók garázdálkodnak zsebeinkben.

Mintha a gonoszság összesége szállotta volna meg termelőink a az árusítók lelketlet; mintha öngyűlölködőnk elcsúsztak, sőt tán életünkre is ártottak. A többek között egy kis száraz turó 80 fillér; háború előtt ez az igen telen élelmiszer 6-8 fillért, egy Jókora eszke pedig 80 fillért volt kapható.

Isten és ember ellérték a legkismérete megszánt létezi. Beestelenek, az emberi és vallási mi voltukból ki vannak ok forgatva, miért is ezek meg büntetés, olyan arányban, ahogy olvastuk, igen enyhének tartja a megszarolt közönség.

Szigorúbb, elriasztó büntetéseket kell ezekre a hiénákra mérni, olyan szóceniát kell rájuk kimondani, hogy egyszersmindenkora el menjen a kedvük hasonló büntetésétől, s így ki még makolátlan e büntől, ne kerekedjék kedve a lelketlen zsaroláshoz. Nem 3 napi elzárás, hanem 3 hónapig börtönbe vetni az ilyeneket. Koptaljanak ök, nem pedig a tisztas verőközséget öhelteti.

Azonban ne esedáljunk az alsóbb rendű néposztály gyalázatos zérkedését. Van a lúnalajstromban szép néhány intelligens és fejeket fennen hordó ékes kereskedők galárd esakelménye is, kik nem tettek és tesznek egyebet, mint métermázsza szám eldugozták a Francia és Patria kávé, finom lisztet, bakkávé, esokoládét s egyéb — hetek óta hiányzó — cikkeket.

A fogyasztó közönség kétségbeesetten hiába kereszte a fenti élelmiszereket, kereskedőink cinikus, malicjózus és laikonikus válasza mindig az volt: „nincsen, majd lesz” — Pedig volt és van, amint az az ügyes rajtütést most eklatásan bizonyítja ök nem azért dugdosták el áruikat, mert gyomru-

* Multi számunkból kiköszött, mert az események megdöbbenő volta miatt meggyőződésért kutattunk. Az eredmény pedig az, hogy e cikkben foglaltak a valószágnak megfelelnek.

kat félték az elrontástól, vagy talán hazafias szempontból rosszaló időkre a hadsereg részesei között tartásuk; oh dehogya, hanem azért, hogy ők még drágábban kiesempésszék külföldre, talán még antántékhöz is hogy még busásabb uzsora hasznat vágnának zsebre.

Ide a legerősebb státáriális kormány beavatkozás kellene. Leghelyesebb lenne ezeket a vértünk szípolozó, entente máju kereskedőket névleg is nyilvánosságra hozni, hadi ismerje meg a városközönség és tudja, hogy a jövőben kikkel miképp kell elbánni. — Nem elég, hogy körül vagynak vére ellenségekkel, antanték ki akarják éhezíteni, s íme ami nagy garral hirdetett hazafias kereskedőink tulajdonsága is éhezett bennünket, hogy minél előbb milliómossá vádtelejének.

A büntető bíróság pedig ne kimélje ezeket sem, mert az ő zsarolásukat és machinációjukat súlyosítja az körülmény, hogy ők ismerik a törvényeket, nem tudatlanok és így előre megfontolt árdrágítást proponáltak az említett árak eldugozásával. Ők megérdemelnék az azonnali bevonultatást a frontra, az első tüzérválla.

Ha ők, az intelligensék így járnak elő példával, akkor egy cseppet sem esodáljuk a műveletlen s tanulatlan népek e végtelenség való elfújását.

Körve kérjük Kiss kapitány urat, hogy hivatali hatalmánál fogva, legyen figyelemmel arra is, hogy némely rendőre a piacon ne komázok az ottan levő már bővenként nyüzög árusítókhoz, mert ez is egyik szülője az árdrágításnak. A rendőrségnek jobb fizetést, nehogy kénytelenítessék vizszoizszoizgat fejében szemet lütni a piacon hatalmasodó árdrágítókkal szemben. Több gazdaságyand ügye prepedest hozni, hogy vannak rendőrtörvények a kofakkal óvාරಿಸಿತő paraszasszonyokkal paktilnak s öt nyomban szabják meg a haribilis magas árakat.

Végül pedig agllis, szeretett Kiss kapitányunk becses figyelmét felhívjuk a trafikós urak machinációira is, kik majdnem kifürkészhetetlen titkokat rejtgetnek a dohányskatulyákban s egyéb dohánycékekben. (Pakliznak. . . Szedő). A nekik átutalt nagy készlet dacára, csak azt halljuk: „ninesen”, — „elfogyott”, — „majd lesz” stb. effele, a tényállást elferditő hazugságokat. Ők is úgy tesznek, mint a fenlebb említett kereskedők. Legközelebb nevek felemelítésével ápitules dolgok kerülnek nyilvánosságra, miért és mely oknál fogva ninesen a nagyközönség részére dohánnyá és miért kell minden 2—3 hét után 1-2 szivar-, vagy 1 pakli pipadohány- és néhány cigarettatáért valóságos offenzívát rendezni a trafikók előtt.

Apró! Amikor tavos és sorokat, valaki azt panaszojja, hogy egy rafikus tapentása felesége németül azt ságtá egy proteciós filábé: Bitte kommen sie Nachmittag, der Artikel ist auf der Wohnung, dann bekommen sie 10 Paeket Tabak und noch Anderes, was sie wünschen. — Tehát valamely trafikós a lakásán r-ji el áruát. A dugárusítás teljesen büntetendő eselekmény, pláne ha az dohánnyáruval történik.

Egy másik trafikós meg d. u. 1,7 órákor kezd a tömegárusítást és 7 órákor szünteti meg avval az érvelődéssel, hogy záróra van, nem enged magát megbüntetni pár rongyos pakli dohány végett.

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK
NAGYKANIZSAI FIÓKJA
az ujonnan kibocsátandó
MAGYAR VÖRÖS-KERESZT SORSJEGYEK

hivatalos aláírási helye.

Aláírási határidő: 1917. szeptember 10—15-ig.
Aláírási ár darabonként 52 korona.

Az első húzás 1917. december hó 5-én egy millió koronás főnyereményel.

Az első harminc esztendőben:

11 esetben	1,000,000	koronás
19	500,000	"
9	300,000	"
9	200,000	"
34	100,000	"
20	50,000	"

főnyeremények vannak. azontul minden húzásnál a főnyeremények 450,000, 300,000, 200,000, 100,000, 20,000 koronát tesznek ki.

Minden sorsjegy nyer.
Az összes nyereménykötvények a sorsolási időtartam utolsó évében a névérték kétszeresével, vagyis 80 koronával kerülnek bevéltásra.

A nyereményeket, valamint a törlesztési összegeket a m. kir. központi állampénztár fizeti ki.

A sorsjegy megszerzését előmozdítandó, minden sorsjegyre csak 22 korona fizetendő, a hátralékos 30 koronát a bankfők glosó kamaton kölcsönzi.

Mindenki vehet sorsjegyet. Fővilágosítást szóval, vagy levélben szívesen adunk.

Azonban az árusítást másnap nem folytatja. Ime némely trafikós ázelmé. A pénzügyigazgatóság szives figyelmébe ajánlom ezen dohánnyáruvédi visszaéléseket.
Egy városi polgar.

HIREK

A szegényház felavatása.

Schény nappal megköszönt riportunk. De ezt is megmagyarázza a háboru, amely normális életünket egészen felforgatta, minden körülményeiben.

Vasárnap volt a szegényház felavatása Nagyjelentőségű esemény történt tehát városunkban. Amiről évek óta folyton írtunk, sóvárogtunk, ez a kincs most a városunké. A nemes, jólit intézmény a Teleki uton talált otthouira. Köt apáca buane a szegények gondozója, védelmezője s a Ker. Jótékony Nőegylet a vezetője, fenntartója. Olyan kezében van tehát a szegényház ügye, amely teljesen megnyugvással löltheti el mindazokat, akik a nemes intézményt csak egy pillantásra is érdemesítik. A legszebb reménnyel nézhetünk tehát a szegényház működése elő. Most még

a fejlődés után van, de már is eredményes a működése. Dr. Szekeres Józsefné s lelkiismeretes, buzgó munkatársai az ügy szeretetével, lelkesedéssel karolták fel a szegényház ügyét. Ez a tény már magában véve is kezesség az ügy sikeres megoldása és fejlődése mellett.

A vasárnapi felavatásnak a város ünnepeinek kellett volna lennie. Ezt tanácsolta s követelte volna az ügy nemessége. Ott kellett volna lenni a város vezetőségének s a társadalom színejavának. Sajnos, ezt a résztvet nem tudta összehajtatni. A Ker. Jótékony Nőegylet s az Izr. Jótékony Nőegylet tagjai képviselték a várost, annak társadalmát, a városi érdeklődés a résztvét ilyen gyér megnyilatkozása talán mégis bűnül róható fel mindazoknak, akiknek helynk lett volna a felavatáson. P. Borszay Tivadar plebános valóban eszméi tartalmu s magas szárválynal beszéddel nyitotta meg az ünnepet. Érdemes lenne szót beszéddét teljes szövegében ide iktatni, hogy mindenki gyönyörködjék benne. Ezután misét mondott a szegényház egyik helyiségében, amelyet ez alkalommal különösen szépen díszítettek fel. A mise után a megáldás következett s meg egy-két záró szó, a magasztos ünnepek ez volt a lefolyása. A meghatottság nagy örömevel nézték meg a megáldás után a jelenlévők a szegényház helyiségeit, amelyekben már a háló- és örmönkönyvit morsolták szét pilláik alatt a szegényház elagzott, örökös lakói. Szép, felelhetetlen látvány volt ez a felavatás minden részletében s érdemes arra, hogy a napi élet krónikása megemlékezzék róla, mert városunk ez intézmény megalakulásával tagadhatatlanul gazdagabb lett, s homlokáról a mult egy szőgyentöltja tánt el.

Verus.

Kitüntetés. Farkas Vilnát a Hadsegélyző vezetéseben szerzett érdemeiért a III. oszt. polgári érdemrenddel tüntették ki. A kitüntetés hosszú fáradságtalan munkásság jól kiérdemelt jutalma. Gratulálunk.

Dr. Hegedűs György újabb kitüntetése.

Nemrégiben kapta meg dr. Hegedűs György ügyvéd a harmadik kitüntetést, az ezüst Signum Laudis. Örömmel regisztráljuk e tényt. Dr. Hegedűs ugyanis a háboru kezdete óta folyton harceteri szolgálattal teljesít. Jelenleg a 13. honvéd gy. ezred I. zójának gépfegyver századparancsnoka. Eddig nyolc lövést kapott különböző harcetekben. Hosszabb ideig volt a Doberdón. Most tizedik hónapja van egyfolytában a harceteren, ahol Treiber Kálmán, kiről nem régeiben emlékeztünk meg hosszabb cikkbek — a nemes őrnagy a zászlóaljparancsnoka. Rézét vett Hagedűs az uhovai, podhajesei, rawaruszaki, a San-mel-let, altsandeei, lumanovai stb. csatákban. Legújabb kitüntetését azszal szerezte, hogy saját tüzérséle szót-szört egy erős orosz járót, amely mindenáron állásunkat akarta felderíteni. Dr. Hegedűsnek harceteri szereplése a város minden polgárát örömmel és büszkeséggel tölti el.

— Egy irodlistanő, ki a magyar és a német levelezésben teljesen jártas angol felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. — Ugyanott egy kifutó leány is felvétetik.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételei vask. Irta: Lukács József, főgimn. tanár. A jogs. munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik. amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyszerűről szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrámbor tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— **Uj Idők.** A világháború legelső krónikása, irásban és képen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész határterületei történeti, azt mind elénk tárja festői szépségű képekben. Érdekesessé, művészi niválé és „élő” izlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális kélelményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szíriádon alapítja — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— **A „Vasárnapi Ujság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egységtér 4.). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb új- és magyar újság számára, félre 2 korona 40 fillér.

— **„Élet”** szíriádon alapítja és művészi hatá-
lapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot mindenki ajánljuk olvasniuk figyelmebe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/b. — Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványzámmal kész-
séggel küld a kiadóhivatal.

Adakozunk a Hadsegélyzőnek.

BERLIN színház-
banNagykanizsán, Erzsébet-tér
Szarvas-Szálloda

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenki előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásából van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a hely-
árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és leg-
valogatottabb mozgószínházakat mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenki a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló zongoraművész szolgálta. Minden harmadik nap új műsor. A tisztelt közönség szives pártfogását és az elő-
adáson való pontos megjelenését tisztelettel kéri az igazgatóság.

A világháború

minden mozzanatáról

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értésülésekkel, térképekkel, ma-
gárazaatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak,

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félre	19 "
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest

VII. Rákóczi ut 54 szám

Szeretettel adományokat a frontra szál-
lit a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Kötö-
niténye: Budapest, VI., Váci-utca 38.
Adakozunk az elesetti hősök özvegyei
és árvái javára! — Hadsegélyző Hivatal
főpénztára, Képviselőház.

Adakozunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar ur- közönség

napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminehet éves rendületlen és változatos programja

A magyarságért. Ezt állja és tartja és köz-
rette idegen áramlatoknak minden rohamával szem-
közt.

Programmeikvei egységes politikai gondol-
lat emelkedett megnyilatkozásai.

Társadalmi regényei irodalmi értékűek és
szórakoztatók.

Tudósításai frissek, kimerítőek és megbíz-
hatók.

Szerkesztésében izéles, komoly és gondos
A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely júli-
us elsejével új előfizetést nyit előfizetési ára: egész évre
38 korona, félre 19 korona, negyedévre 9 korona
50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér.
A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület
Rökk-Szálloda u. 4. sz.

VIZSGÁKRA

osztályösszevonással, a középiskola minden osztá-
lyából gyorsan felelősséggel készít elő a

ZSOLDOS
TANINTÉZET

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84.
TELEFON 32-40.

A középiskola rövid és mégis könnyű
tananyaga megrendelhető. — Nökölőhe-
teten magántanulóknak, műveltségre
törekvőknek.

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osz-
tályának teljes tananyaga. —
Nökölőhetetlen rendszer és
magántanulóknak, — önkéntes
vizsgára készülőknek. Legjobb
eszköz az általános műveltség
elsajjítására. Két kötet ára
15 kor. Megrendelhető.

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32-40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok izéles kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Főszerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 102. — Hirdetések díjsabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Eros Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félre 5 korona, negyedévre 3 korona 50 fillér. — Egyen számban ára 12 fillér.

Az új nemzedék oktatása és nevelése.

A világ vezető népei halálra váltan egymással verednek.

Veredésük tárgya a hazá; a hazá nagysága, jóléte; szóval a nemzeti eszme!

A hazá fogalma, a nemzeti eszme szentséggé avatott fogalom minden nép előtt, amellyel szemben megtörik minden nemzetköziség és pedig a nál inkább, minél előrehaladottabb gondolkozást rejt magában annak meghatározása.

A hazá fogalma az egymáshoz való tartozás tudatában és érzésében él. Gyökerei mélyen ereszkednek a beszélt alkazat, a nyelv egységében, mint a nemzeti egység és szellem, élet és erő megnyilvánulásába, amelynek folyton megújuló hárterét a hagyomány és a hagyományban rejlő törekvések nyújtják.

A hazá mindenekelőtt! Benné kell kifejezésre jutni a „mindnyájan egyért és az

egy mindnyájáért” alapelvnek, amely megosztani van bivatva annak jólétét, nélkülözéseit, örömeit, bánatait, szenvedését.

A hazá!

Milliók ereiből patakzott a vér és patkzik ma is: érte.

A hazá!

Milliók szíve szünt meg dobogni: érte.

A hazá!

Mennyi vértáji halál, szenvedés, gyötrelm, aggodalom, özvegy, árva, rokkan: érte.

Igen érte.

És értjük-e, miért érte? Hogy ne! Magyar tanító ne értse?!

Azért, hogy mártalékjává ne váljon annak, aki életére tór a azért, hogy a hazaszeletet oltárain hozott véres áldozat a magyar nemzetnek nemzeti megújodását és ebben népének messze időkre terjedő jólétét váltsa ki.

Nemzeti megújodás és jólét a nemzet véres áldozati oltárain fellobbanó törekvés egyedüli vágya, amely vágy megvaló-

sítása nem kis mérvben a népoktatás és annak egyik leghatásosabb tényezőjének, a néptanítónak, népnevelőnek képezi feladatát.

Hogy a magyar néptanítói kar mennyire tisztában van a reá hármló feladatokkal, annak a legnyilvánvalóbb bizonyítéka mindazon hadi teljesítmény, amit a magyar harcos, a „szónak legteljesebb értelmében vett legendaszereu hővéi, tanusított a világnegy-tájan elhuzódó hadak útján, soha el nem hervadó hirt, nevet-dieséget szerzeve magyartiak, a magyar nemzetnek.

A honvédelmi munka teljesítményében van foglalata a magyar nemzeti állameszme mindenkoron való jogosultságának, amit a néptanítói, népnevelői karnak mint örökös kincset kell továbbra kebelében hordozni, megőrizni, azon munkálkodni, hogy erősöbüljön, fejlődjön és ezredévekre való tartóssággal állandósuljon.

Mindennek azonban szigorú feltételei vannak és ezek: a hitben való nevelés és a munkára való oktatás és szoktatás.

Régi emlékek.

A müncheni udvari sörház

Írta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

(II. Folytatás)

Édes közvetlenség ez. Nem kiesinyeljük le a helyet, bármennyire puritánul egyszerű. A szokatlanúság varázsa a finyásabb ízlés követelményeit is száműzi.

Mikor kezében a teli korsó, akkor következik a helyfoglalás. Szék nem jut mindenkinek. A földszinti teremében a nagy tolongás miatt állani is alig lehet. Pedig, ha már meghintük az első főrpintést, le is tesszük a megkezdett korsót valahová, míg másodsor harmadsor is kedvtünk támad, hogy ajkunkhoz emeljük. De minden talpalatnyi földet elfoglaltak. Az árkokod alatt jökevdő családok fogyasztják vacsorájukat. Előkerül a reték, kicifrázva szeldelten s még másféle sós eledel: apró perec, sós hal, melyek mindannyian remek ágyat vetnek a kövér, fekete sörnek.

A kápnalj sem üres, ott is vig beszéd folyik. Az udvaron üres sörshordók körül álldogálnak. Tizenöt korsó is pihen egy-egy hordó hátán.

Nagy nehezen egy ilyen körbe fűrödöm be.

Letesszem a korsóm a többi mellé s kalapomhoz nyulok. Ezzel jelentem, hogy helyet foglalok a hordó körül állók gyűrűjében. Azokon látszik a megszokás-közöny. S ez mutatja, hogy ők bennszülöttek. Mert az idegennek mindig jár a szemé. Különösen a meglepőnek talál mindent. A lány ki-ebb csoport, annyi tanulmány. Egyik helyen komolyan folyik a társalgás, míg a másik csoportban kedély és visszápörög le az ajkáról a hangos szavakba.

Közben nagyokat csapódik egy-egy korsó födél, melyet mindannyiszor lezár az ember, valahányszor ivott a korsóból. Hlletlenségnek tekintik, ha le nem záród a korsó öngyufedélét: megteszi helyetted a gyorszedő. Ki tudná ennek okát adni? Igy szokás Pankum. Ne keressük mindennek az okát, mert utvesztőbe esünk könnyedén.

Az egyforma korsók (Maasztok) — táborából kacérkodva emlékedik ki egy-egy díszesebb kupakos, mely már valamelyik törzsvendég privilégizált sörös instrumentuma. Ezeknek külön polcuk is van, hol társaik ezrei felett, mint arisztokraták pózolnak.

Közben mindent szemügyre veszünk. Nincs egy mozdulat, vagy bármely lokalitás, mely figyelmünket kikerülné. Nagy mérettől minden, amire egy sörözében csak gondolni lehet. Nem csoda! Sok ezer ember táplálja magát a kormos falak szűk terén a folyékony

kenyérrel, mint a hajor perezi a sört. Az én korsómnak a száma felül volt a tizenhármaszegen. De emlékszem rá, hogy néhány évvel előbb egy olyan korsóból ittam, melynek kupakján tizenhármaszegen felül álló számjegy ékeskedett becsüve. S mindez nem távolról jött ember száva hanem tény, igazság.

A konyha helyisége körül is nagy a tolongás. Hosszú sorban mennek egymás után, kik valami meleg italt akarnak venni. A hideg ételnek ugyanis külön áru-helyisége van.

Bájdogan szorongatja mindenki a párolgó sülttel teli tányért. S most már a sötéts felé siet. Korsót mos, fízet, szabad kezébe kapja sörét s övé a világ boldogsága. Mennyi arcon ül ott a meglepetés édes mosolya, mikor egy kis szabad helyet talál korsójának s tányéjének s hozzáfoghat az anyagias gyomor követelésének kielégítéséhez.

Először a korsó tartalmán könnyít. Ny folyják hiába a habja. Mognyugtatja egy hatalmas húzással a futó kevében lévő árpalevet. Szinte látszik az arcán s azután a szemén, hogy milyen jó volt; hogy jól esett. Most már a tányérra kerül a sor. Ha meg az a nines, valami csak akad a zsebben papírosba csomagolva, mi a sörre. S azután váltogatva fogy az ital s az itóka. Jók lehet inni a kőkorsóból enged! a literes tartalmú.

Hit és munka!

Ebben a két tényezőben minden további kívánalom, követelmény befoglalva, amik lehetővé teszik, hogy az ember emberi méltóságához illő társadalmi, nemzeti életet éljen azon jogegyenlőség alapján, amelynek ma demokratizmus a neve és amelynek igaz, valódi hamissáttal értelmezése nem más, nem is lehet más, mint az egyenlően megosztott joggyakorlat és jólét.

A hit az erkölcsi élettartalom igazi kulforrása.

(Vége köv.)

Harctéri levelek.

— A mi huszásaink. —

Édes sorok jöttek a napokban is hozzánk. Az egyik a 20-asoktól jön. Drága minden betűje, minden sora. A napokban lefolyt iszonyú csata tűzből írták a hősök, akik minden támadását visszaverték az ádáz ellenség rabló szándékának. A huszas hősiesség bevált ezúttal is. Éreztünk bizonyult a dicső huszas ezred megint. S az olasz meggyőződhetett arról, hogy a huszas bátorság nincs lankadóban s biztosan állnak a monarchia határai.

A huszasok különben nemrégiben Bugsch Aladár személyében kinevezett ezredparancsnokot kaptak. Sypniewsky tábornok örökébe Bugsch Aladár lépett a királyi kinevezés. A sziv s a rettenthetetlen bátorság embere Bugsch Aladár. Így mutatta be magát a hosszú harcok rettentő csatáin át, amióta a világháború zivatara dúl országaink felett. Neve

fogalom lett a huszasok között. Szereti s báványozza mindenki. Most már övé az ezred. A melyet annyi bajon és szenvedésen át forrt össze, de amelyet ennyi dicsőségig át vezetett eddig is a halhatatlanság felé. Két éve mult, hogy az ezred élén áll s most a királyi kinevezés végleg összerasztotta Bugsch Aladárt a mi huszas ezredünkkel.

Hadiárvek és rokkantak támogatása.

Az Országos Hadigondozó Hivatalhoz több ízben érkeztek olyan adományok, amelyek alapítványok alapjában becsészáltak rokkantak, vagy hadiárvek céljaira a Hivatal rendelkezésére és ahol nem történt külön intézkedés az iránt, hogy ezen összegeknek rokkantak és hadiárvek céljaira nemcsak kamatai, hanem tőkei is felhasználhatók legyenek. Ezen alapítványokból azután a hadirokkantak és hadiárvek részére és mindenesetre csak csekélyebb összegű kamatokot használhatunk fel és körülbelül husz év múlva, amikor a hadiárva neveltetése és ily segélyezése megszűnik, vagy 35 év múlva, amikor a rokkant és családja vagy már elhaltak, vagy már újabb generáció keletkezett, amelynek segélyezésére jogaima nincs és a kamatok az adományozó önjátszához képest tovább nem használhatók fel, fenmarad a tőke, amelyet más célra kell fordítani. Rókkantjaink és hadiárveink érdékében mindenesetre sokkal eredményesebb akciót véghezvitnünk, ha ezen adományoknál a hadiárveknél husz év alatt, rokkantak és családjaik támogatásáról pedig 35 év alatt lassanként az egész tőke is felhasználható volna.

Erre való tekintettel nagyon óhajtanánk, hogy az áldozatkész adakozók adományaitak vagy ne alapítvány alakban juttassák az említett hivatalhoz, hanem egyszerű adományképen, amelynél a tőke

felhasználását illetően a hivatal ne legyen megkötve, vagy pedig vegyenek fel az összeget rendelkezésre bocsátó okmányba oly kikötést, melynek értelmében ezen adományoknál nemcsak a tőkekamatai, hanem hadiárveknél 20 év alatt, rokkantaknál pedig 35 év alatt maga a tőke állaga is felhasználható legyen.

Ajánlatos, hogy a jövőben a nemes adakozók ezen fontos szempontokat vegyék mindenesetre figyelembe s ezáltal mozgítsák elő rokkantjaink és hadiárveink intenzív támogatásának ügyét.

Elesőget a kutyáknak.

Nemrég olvastam egyik lapban, hogy az Állatvédő Egyesület a háboruban részt vett lovakat és kutyákat ki akarja tüntetni. Igen szép dolog és igazán megdöbbentő, hogy a kifizetéséknél még az állatokról sem feledkeznek meg. Mig a derék állatvédők a harctéren volt állatok kifizetéséről is gondolkodni addig itt nálunk a közbiztonság élere örei a mi hő kezevenczeinkre a kutyákra itthon nem is gondol senki és az élelmezési hivatal egészen megfelekezett róluk. Azt mondják, hogy a közbiztonság azért áll oly gyenge alapon nálunk, mert kevés a rendőr, de én merem állítani, hogy tán azért is, mert a vezettség alkalmával rengeteg kutya ki lett pusztítva. Nagyon sokan szerettek volna azóta maguknak kutyát, de miután az élelmezésügyi s legminimálisabb adagokra van szorítva nem mertek még egy evőt házunkba venni.

Örömmel vennék az Országos Élelmezési Hivaltól, ha utalna ki valamit leghívebb állataink, a kutyák részére is. Azt hiszem minden kutya tulajdonosa hiszával adozna ezzel intézkedésre.

KAAN IRMA.

Gyöngébb fejnek bizony még sok is, könnyen megingatja egyensúlyát. De szerencsére, hogy ilyen fejűt kevés akad. Mintha pohár lenne a literes korsó, úgy issza ki nem egy bajor. Látszik is a természet a trónning. Keresni, mint a hordó. Szinte jól pihen rajtuk az eszem, nem síklik le keskenységében derekukról tüstént a tekintet. Magamfajta vékony dongája legény bizony néhány kilót elvehető tőle s még akkor sem volna zalkosság és nyoniorról beszédes a kinezés.

Nem ritkán többen issznak egy korszóbb. Egynek nem volt 24 pfennigje, hát összerakták négyen vagyonyukat s így jut mindegyiknek egy-egy huszu korty. Ezek issznak talán a legelvezésebben. A partnerek hűségeseen pislikanak egymásra ivásközben, mintegy titokban olvasván a kortyok számát, mely a soros ivó torkán lecsusszot.

Nem érdektelen az idegen megfigyelés. Egy felvonuló népsime.

Nem ritkán kényes dának ötlenek szemünkbe, kik előbb féltékeny lapulnak férjjük oldalán melő s finyánsan húzzák el szájukat a demokratikus milien láttára. De csakhamar ők is belemelegsznek s kedélyesen nézik a korszó fenekét.

Itt ott egy kiszolgáló asszony nép szalad, ki az

elbagyott korszókat szedi össze s viszi a polcokra, hogy az ujonnan érkezők sem maradjanak sör nélkül.

Majd apróperces néni kinálja portékáját. Csaknem mindenki vesz tőle. Nagy a sós dolognak a kelendősege. A nagy zajban, melyben a sok beszéd össze olvad, mint esernyűből a patak s azután az ártól dagadó folyó, alig hallunk valami értelmeset. Mindenki csak a szomszédját érti. Azontul egy chaos a sok hang.

Éz a földszint képe. Ami az emeleten történik, az önnepi teremben s az ivószóban; az is csaknem ezt a képet mutatja. A különbség, hogy ott már mindenki ül s a sör lértérj drágábban fizeti négy pfenniggel. Ésért kap pólóhelyet, ha ugyan nem foglalták le mind eltte, — s ezért pincérlényök hozzák elő a Hofbräuhaus, nevezetességét.

Itt is megfordultam minden lokalitásban. A tapasztalat nagy kincs az én szememben, megér egy kis толгаст és várakozást. Mert rendszeren várakozni kell egy egy pólóhelyre. Ki kell bójálni, míg valaki feláll s kalapja felöltötte után nyul. Ez már biztosan ávozik, ennek előző volt újára.

Tüstént helyére főlök s most már nyugodtabban nézek jobbra-alra. Mindenütt látni valami érdekset és megkapott. Száz és száz idegen ember ül csak-

nem egymás hátán. S ennek mindnek van mondani valója. Egy sem hallgat. Az önnepi terem magas boltozatán zörös-zavaros hangtömeggé olvad össze a sok beszéd s onnan nagybódva, megszaporodva a harsogó katonabanda akkordjaival tér vissza föllükhöz.

Puresz, de mégis érdekes kép. Van benne valami vonzóan kellemes és közvetlen.

Pincérlők szaladnak, futnak mindentelő. Ki ételt, ki sört hoz. Egyiknek sem fües a keze. Látszik rajtuk a túrgesség, de a kimerítő szolgálat is. Nekik nincs megállásuk. Röggelgtől öreg estig mindig talpon állnak. Még az étkészletet is így végzik.

Hát még a csapok! Egyszer láttam őket vacsorázni. Rendszeren kövér legényök, kik nagy szakértelemmel kezelik mesterségüket. Egyik korszó a másik után megy át kezükön s ők mind telve adják vissza. És e szapora munka közt fogyasztják el ételüket. Minden harapás után igónybe veszik s tiz-husz korszótt mind telve. S így eszi végig vacsoráját, talán ebédjét is.

A kis termék képe sem más, mint az udvaró s a nagy terméké. A különbség csak az, hogy azokban inkább összetartozó társaságok vertek tanyát. De azért azok sem teljesen kiszajított területek az idegenre nézve, ha ős le akar telepedni s áres helyre

HIREK

Adományok az Árva templomnak.

Hutter postafőtiszt ur utján az I. számú posta hivatal augusztusi gyűlésként 12 K 30 fillért juttatott a felsőtemplomnak beszerzendő misernéhára. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Buocsújárás.

A múlt héten tartott bucsuzentifikálói záró-doklban 850-en vettek részt. A záródokok első este ünnepies körmenetben kivonultak. A hámaló istentisztelet alkalmával P. Bórszay Tivadár tartott szent beszédet a Boldogságos Szűzről mint a béke királynőjáról.

Kitüntetések.

A Külgöy-Hadügy több kanizsai fiú kitüntetéséről ad hírt; a Monarchia díszösleges védelmében kanizsaiak sűrűn kerülnek kitüntetésre. Boskovitz Ernő ki tanulmányait a nagykanizsai főgimnáziumban és felsőkerek, iskolában is végezte civil életben a Marcali Takarékpénztári igazgatója a haretéren teljesített szolgálatairól újabbán a „török félhold” világi renddel lett kitüntetve. Ez a kitüntetés a török kitüntetések egyik legszebbike. Nevezetnek ez az öökdi kitüntetés. — Stern Gyula tüzérbizonyos. Stern téglyagyáros fiát Őfelsége a kardokkal díszített hadiképtámasz katoná érdemkeresztjével III osztályával tüntette ki. — Fehér Miklós 69-es tart. hadnagy repülőtiszt minőségében vitéz magatartásáért ugyanezt a kitüntetést kapta. — Hefler József népfelkelő nyilvántartó őrmester bürgö és tevőkény szolgálatainak elismeréséül a koronás ezüst éremmel lett kitüntetve.

Talált. Igaz, hogy ezek exkluzív helyek, hol imitt-ammitt terítő is diszlik az asztalokon.

Ha már bent mindent megnéztünk, a ház előtt az utca képe sem érdektelen. Az udvari sörházhoz társasádságban könyöklöl egy borozó, hol hirságot fizet (Weinzwangl) Ki nem inni mészérel.

A ház előtt hosszú sor búrkocsis álldogál. A bakon senki sem ül, de annál több kocsis szorongatja a soros kocsit a járdán tipogva. Ha megunta tartani, maga mellé teszi a földre s onnan emelgeti szájja ajkához.

Ez sem mindennapi.

Köröskörül üzt-tek, honnan hideg süttel s más izlettével tér be sok járó kelő a sörház tájkára.

Csak egyet nem láttam: — részeg embert. Mindenkül egyenesen ment, egyenesen jött, senkin sem látszott, hogy huas árnyékában felül öntött volna a garatra. Néhol egy-egy fénylő szempár, mely a belvilákok gyorsabb elevenségéről bes ül. De biztos, hogy ez idegen s nem beusztított.

A német nem annyira inui, mint inkább táplálkoni megy oda, hol felfogása és szőlásomlja szerint folyékonyan veszi magához a kenyéret. S ez kenyér a Hofstrau!

(Vége)

Előidézetek.

Vlasics Gyula önkéntes szakavezetőt, Vlasics József áll. tanító fiát a haretéren soron kívül zászlóssá léptették elő. A derek apának ez már a második fia a haretéren s mindegyik derekasan megállja a helyét.

Az órák visszaszolgáltatása.

A es. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatósága közli: Szeptember 16-ról szeptember 17-re hajtó éjjelen 3 órákig újra a közép-európai időszámítás lép életbe. Szeptember 16-ról szeptember 17-re hajtó éjjel 3 órákig az összes órák egy órával hátra, azaz 2 órára visszaszabítottak s ez időtől kezdve a vonatok ezen új időszámítás szerint közlekednek. Így tehát szeptember 17-én éjjel kétszer lesz 2 óra. A vonatok járásánál a differenciát úgy egyenlítik ki, hogy a vonatok azokban az állomásokon, ahol az éjjel után 2 óra éri őket, — egy óra hosszat vésztegetni fognak.

A téli villanyvilágítás.

Mind sűrűbben hangzanak a szavak, hogy a téli hónapokban alig lesz villamos világításunk. A fenyegető esemény felett nem lehet egyszerűen napi-rendet tételünk. Ugy a villamos üzem vezetése, mint a közönség érdekeire van itt. Közösen kell tennie, hogy az üzem fennakadást ne szenvedjen. Itt nem lehet mellőzni, azt a szemrehányást, amely joggal illeti a vezetéseget, hogy a tavasszal és nyáron nem gondolt a kellő mennyiségű szénbeszerzésével. A tavalyi zavarok erre már utmutatást és tanácsot alhatott volna. A közönség pedig legyen taktikoskodó az árammal. Ma a luxusról le kell tenünk. Lássuk ezt be s eszelekedjünk e szerint. A komoly tökök szelleme azt kívánja, lássuk, hogy mindenkiben közös vagyont lássunk s azt ne pazaroljuk. Csak így lehet majd a fenyegető rémet, távol tartanunk, hogy a tél bizonytalanságában is lesz szükséges világításunk.

Halálhírek.

Csendes, jótékonyággal teljes élet fejeződött ösv. May Mátvásné halálával. Ki hosszú betegeskedés után, f. hó 10-én hunyta örök álmra szemét. Ez elhunytan May Margit hagyatásai tanító és May Gizella takarékpénztári hivatalnoknő ödecsényját gyászolja.

Ugyancsak e hét folyamán teték örök nyugalomra Szalacsy Farkasné vettei földbirtokos, hull temető nagyszámu gyászoló közönség jelenlétében.

Az izr. nagyünnepi istentiszteletek sorrendje:

Roshasonok előestéjén, f. hó 16-án, vasárnap délután (nyári időszámítás szerint) 7 órakor mariv ima; 17-én hétfőn, Roshahochol első napján (közép-európai időszámítás szerint) reggel 7 órakor schachrisz ima, d. e. fél 10 órakor muszaf, d. u. fél 4 órakor mincha, fel 7 órakor mariv ima; f. hó 18-án kedden Roshasonok második napján, reggel 7 órakor schachrisz, d. e. 10 órakor muszaf, d. u. fél 4 órakor mincha ima.

A könyvek áral.

A könyvkereskedelem szűdszerinti rendkívül magas üzemköltségére való tekintettel a könyvkeres-

kedők országos egyesülete a könyvkiadókkal egyetemben oly határozatot hozott, hogy minden könyv bolti ára után 10% drágasági pótlókat szed.

Az erdélyi menekülteket gyámoltó bizottság kérelme.

A menekülteket gyámoltó bizottság fér a Nagykanizsa áldozatkész közönségétől babb kérelemet, férfi és női fehérműnt, divatból kiment ruhát, melyből ruhát készít a most iskolába járó gyermekeknek — az adományt az iroda (Bogenrieder palota) d. e. 9—12 óráig vesz át.

Adományok: Az erdélyi menekülteknél adakoztak: Dr. Szekeres Jozsefné férfi fehérműnt, Weisz Tivadarné gyermek és női fehérműnt, Pfeifer I. 5 Kor, Markó főhadnagy né 2 Kor., mely adományokért (leghalásabb köszönetét fejezi ki az erdélyi menekülteket gyámoltó bizottság Nagykanizsán.

Az árdrágitóok szegycsntáblája

ott ékeskedik a városi híj kapuján egy tábla azok verselése, akik a háborus nehézs viszonyok között az amenny is meggyőzőtt polgárság bőrére és zsebére utaznak teljesen indokolatlanul.

Ugyan-ugyan, hát mit érdemelnek e hiénák? — Oh ez nagyon enyhé büntetés, még az is enyhe lenne, ha iparuk özetését teljesen eltüntetnának s egyenest az első tüzencsalba vinnék valamennyit, hadd lógassák ki börtökét egy küssó, hogy eszméljenek, mit szenvednek azok itthon, kiknek vérei ott a frontokon az ő piszkos börtökét védelmezik s akiknek itthon maradtait rongyokban éhezre, dideregve, remegve várják a küszöbön levő telet, mert az éhes kampei hiénák miatt nem tudnak tisztességes áron semmihez hozzá jutni.

48-as nagygyűlés.

A perlaki közigazgatási járás 48-as és függetlenség párt 1917. évi szeptember hó 23-án délután 1/2 órákor Perlaton Herman János vendéglőjének kerti-helyiségében, rossz idő esetén a Nagyvendéglő nagytermében tartandó nagygyűlést tart, a melynek tárgya lesz: A perlaki közigazgatási járás 48-as és függetlenségi pártjának megalakulása, tisztikarának megválasztása. Gróf Batthyány Pál ur a megyei függetlenségi párt elnöke és a párt megyei vezető férjál szónoklataikban ismertetni fogja a párt hazafias nagy célját és a politikai helyzetet.

A telefon olcsobb lesz?

A kereskedelemügyi miniszterium és a posta vezérigazgatója fontos reformtervekkel foglalkozik a telefonra vonatkozólag. Előszörben az a cél, hogy az egész országban kiterjedően szűles rétegeknek hozzáférhetővé tegyék a telefont, ami a bevezetés és előfizetés árának leszállításával érhető el. További és későbbi reform az interurban beszélgetések díjának redukálása és ezzel egyidejűleg új vonalak kiépítése. A mostani távírattaria is ideiglenes és csupán a háború idejére szól. Az a törekvés, hogy a mostani körkötöket és nehézségeket, amelyek a távírattársulat alapján megnehezítik, lehetőséggel szűntetnassék s ebben a tekintetben mindenkélt a vasútnapra vonatkozó anyulos limitációt igyekeznek megszüntetni. Nem lehetetlen, hogy a vasrnapri dringendrszent nap januárban törölni fogják és a koronás díjelmérés mai formáján is változtatnak, amint a vonalak lehermentesítésé megtörténik s a közönség számára a mainál több teret kell nyújtani.

Adakozzunk a háboru rokkantjainak és családjaiknak.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történetét fejlődésével fontolgatja, amig az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt szigoruan tudományos, másrésztől könyved stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismeretét minden kultúrámber tudásának szükségos része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők** A világháboru legújabb krónikásk. irásban és képban az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész határaiton történik azt minél előnk tárja festői szépségű képekben. Érdeklőség, művészi nivóval és előkelő ízlés jellemzi Horeg Ferenccs hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

— A **„Vasárnapi Ujság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb új-az a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **„Az Élet”** szépirodalmi és művészeti hetilapot (szekesszi Áhód József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiltnő lapot meglegen ajánljuk olvasóink figyelmébe Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/e. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámmal kézzel küld a kiadóhivatal.

Adakozunk a Hadsegélyzőnek.

BERLIN színház-

ban

Nagykanizsán, Erzsébet-tér

Szarvas-Szálloda

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásából van összeállítva Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sém lehet látni s a hely-árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legváltogatottabb moziműsort mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új műsor. A m tisztelt közönség szíves pártfogását és az előadason való pontos megjelenését tisztelettel kéri Az igazgatóság.

A világháboru

minden mozzanatáról

bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félévre	19 „
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest
VII. Rákóczi ut 54 szám.

Szeretetadományokat a frontra szál-
lit a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Külö-
nitménye: Budapest, VI., Váci-utca 38.
Adakozunk az elesett hősök özvégyei
és árvai javára! — Hadsegélyző Hivatal
főpénztára, Képviselőház.

Az intelligens magyar uri közönség

napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminchét éves rendületlen és változatos programja

A magyarságnak. Ezt állja és tartja, és küzl
érette idegen áramlatokk minden rohamával szem-
köt.

Programjainak egységes politikai gondo-
lat emelkedett megnyilatkozásai.

Tarcaiikkéi regényi irodalmi értékek és
szórakoztatók.

Tudósításai frissek, kimerítők és megbiz-
hatók.

Szerkesztésében izléses, komoly és gondos.

A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely julu-
elsejével új előfizetést nyit előfizetési ára: egész évre
38 korona, félévre 19 korona, negyedévre 9 korona
50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér.

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület
Rökk-Szállár-ut. 4. sz.

VIZSGÁKRA

osztályosvizsgálással, a középiskola minden osztá-
lyából gyorsan felelősséggel készülő a

ZSOLDOS TANINTÉZET

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84.
TELEFON 32-40.

A középiskola rövid és mégis könnyű
tananyaga megrendelhető. :: Nélközze-
tetlen magántanulónak, műveltségre
törekvőknek.

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osz-
tályának teljes tananyaga. —
Nélközvetetlen rendel- és
magántanulónak. — Önkéntes
vizsgára készülőnek. Legjobb
eszköz az általános műveltség
elsajátítására. Két kötet ára
15 kor. Megrendelhető

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32-40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Forkeosztóság és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseit újszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor., félévre 5 koroná, negyedévre 3 koroná 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

Az új nemzedék oktatása és nevelése.

(II. Folytatás)

Hit nélkül valóli élet alig képzelhető és pedig nemcsak azért, mert az ember végső rendeltetését illetőleg minden gondolata imbolygás, védekezés és folytonos tévedés, hanem azért is, mivel annak tagadása, megvetése, hutározottan ellentétben áll az emberi élet rendeltetészerű méltóságával, ami az embert elsősorban és mindenekelőtt lelki valósággá avatja, aki önmagáért és társas boldogulhatóságáért lelkiismereti felelősséggel életet élve: gondolkodik és küzd.

Az erkölcsi élet alapozása tekintetéből tehát a népoktatásnak, a népiskolának és annak központi oktató és nevelő tényezőjének, a tanítónak és nevelőnek a hite gondoznia, fejleszteni és irányítani kell a gyermekben, hogy minél hívőbb, erkölcsösen tartalmasabb ember, nemzedék: valjon

belőle, mivel hogy csak úgy válhat világverő ősei méltó utódjává, ha élő hitben élve imádkozni is tud.

A hitben, a hitben kialakult erkölcsi világrend effektuáló tényezője a munka, amely mint ilyen nem más, mint teljesítménye azon erkölcsi életrendnek, ami a megélhetésre, a boldogulhatásra, a jólétre képesít; szerény, megszokni és végezni mindazt, amik az embert áldásos testi és lelki élet kívánalmái szerint kielégítik.

A munka a hit egyenes folyómánya, amely abban nyer neveléstanilag tartalmat: imádkozzáll és dolgozzál.

Ami a munkára való oktatást, szoktatást és nevelést illeti, a magyar népoktatást vád nem illetheti. A háborus élet azonban sok olyan dologra irányította figyelmünket, amelyek terjedelmesebb, mélyebb, alacsonyabb munkára való oktatást, szoktatást, nevelést kívánának. És minden munkánál mi sem kívánatosabb, mint a magyar nemzeti állanészmét minél közelebb vinni a megvalósuláshoz, amelyben a pro-

duktív munka a közművelődésnek, az anyagi gazdaság gyarapodásának, szóval az anyagi és szellemi jólétnek fejlett állapotot teremt és tart fenn.

Mind Ezeket a néptanító, népnvelő annál készségesebben, szorgalmasabban végezheti, minél inkább lehetővé van téve annak végezhetése, és minél inkább át tudja érezetni a két aranyigazságot, hogy a munka nemestés azt, hogy a munka az élet igazi értéke, öröm, élvezete, tartalma és kiegyenlítő tényezője az emberiségnek.

És mert kiegyenlítő tényezője, azért egyben megteremtője, záloga is lehet a jövő idők bekevilágának, vagy világbékének, ha a világ minden néptanítója, népnvelője azt a gyermekek és környezetük szívében úgy munkálja, hogy tudatában legyenek annak, hogy az evangéliumi szeretet és viselkedési parancsa nemcsak az egyes emberekre, hanem a nemzetekre nézve is egymással szemben kötelező.

Vajha a magyar nemzet sorsát intéző

Gondolatok a szőlőben.

A nagy Feszty esetjére érdemes táj. Egy öregi, vízözönkori folyamfőgér léttem. Ennek jobb partján, a már ősi, de még mindig úde grepen ülök s nézem — nézem ezt az isten remekművét. Vulkan és Neptun ugyaneak szeszélyes munkát végeztek itt Domb, völgy, mezt domb, ujra völgy, de nem mérnöki egyen közben, hanem a lehető legrendetlenebb rendezettségben, össze-vissza, jobbra-balra. Igazi toluva bolia. És annak egy tenyérnyije sem liever haszontalanul. Az ember, ez az önző Valaki, mindentlv rá tette már kezét. Művelés, hasznosítás mindenütt. Emitt egy darab föld, felszántva. Amott egy szűk szőlőszáv. Még nem régen amuz is termette a tüzes nedűt. Most nehéz buzát terem. A szőlő kivesszt belőle. Mogetta a filokszera. Másutt kaszáló A völgyfenékén. Majd megint egy-egy parcella löherés, meg lucernás, meg kukorica. Így váltakozva. S mindentlv fa, meg fa Mindenféle fajta. Alma, körte, dió, barack, meggy, cseresznye, gesztenye, szilva Édes-bájos összevisszávgában. Levélük úde zöldje oda már, előmlött már rajtuk az ősz melanéliójája, de hát piros, fehér, zöldes-halvány gyámosok ingerőlen kinálkozik. Majd odébb gyönyörű

fenyő és bükkerdő koszorúza ezt a remek kis tájképet. És ez a gyönyörűség nem nagyobb tan 2—300 lépés hosszú, ugyanolyan széles. Egy darab az Édenből. Az sem lehetett bájosabb.

Gondolkodom.

Igy terül el mellettem 10 év munkámnak eredménye. Egy kis szőlő. Annyi fáradság, annyi munka, annyi költség díja. Szép. Rajta az Istemnek áldása Ideje is. Edőig csak én gondoztam őt, ezután majd talán ő is gondoz engem.

Olyan jól eső érzés fog el, ha rá gondolkom milyen pusztá, milyen elhagyatott volt az, mikor neki fogtam. Most duzzad az élettől. Öröm nézni a katonás sorokat, az eleven szőlőtölkét.

Hát még azt a sokat ígérő gyümölcsöt? Rohamosan érni kezd. Egyik-másik tí tömve van. — Amennyi csak rá férhet. Másik sztrájkol. (Talán Marx iskolájába járt?) Itt-ott van csak rajta egy-két vörzsegyi „billing.” A harmadik még jobban sztrájkol. Meddő. Nincs rajta semmi. No majd jövőre. (Hol van az még?) S így tovább — tovább. Ez hozott termést, amaz nem. No majd jövőre.

Kétségbeesett madárásrás ver fel hirtelen me-

regéséből. Egy kedves kis sármányt ől meg egy zsvány vérese.

Istenem! Hát ennek a szépséges kis Édennek is meg van a maga tragédiája?

Ugy elszomorodom.

NAGY VIRGIL.

Régi emlékek.

— BAYREUTH —

Írta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

I.

Kís, jelentéktelen német város észak Bajorországban. Szép fekvése nem vonzana oda évenként annyi ezer embert, ha egy zenei forradalmár világ-híre nem emeli.

Bayreuth hírnévét Wagner Richard teremtette meg. Mióta a nagy zeneköltő önnepi színháza egy közeli dombon felépült, azóta Bayreuth minden Wagnerista zeneszűk Mekkája lett.

Az önnepi színház s az abban folyó előadások alkotják egész nevezettségét. Ami ezen kívül fennmarad, az régiségőért sem s technikai szépségőnéél fogva sem nevezetes.

Gondviselés a reánk következő tanévben a sokszoros áldásait hintene ránk, amelynek eredményében egyaránt üdvözlét az otthon környezetében, valamint a harcbanban küzdő néptanítóknak, népnevelőknek és a nemzet sarját képező gondjainkra bízott gyermekeink.

Munkára fel tehát és édessége legyen az élő hit.

(Vége)

Küzdelem Triesztért.

Amikor Sonnino, az olasz külügyminiszter, londoni utjáról visszatért, kételkedni lehetett a sikerében. A londoni konferencián, az olasz igényeket azoktól az eredményektől tették függővé, amelyeket az olasz hadsereg el tud érni. Annunzio álma a „mare nostrum”-ról végleg széjjelfoszott. Elérhetőnek még csak az osztrák területen élő „leigázott népek felszabadítása” mutatkozott.

Az olasz békebarátok és a háborúra uszítók között kiéleződött ellentétet elsimitása céljából meg kellett kísérlni, tizenegyszer, hogy szabaddá tegyék az utat Trieszt felé. Az új esztábnak az volt a célja, hogy az interencionistáknak a győzelmet, a szocialistáknak pedig a béke közeli megkötését helyezze kilátásba és így a fenyegető belviszályokat néhány hétre lecsillapítsa. Katonailag kedvezőnek lát-

szott a helyzet, mert Cadorna tudta, hogy az osztrák magyar haderő jelentékeny része a keleti fronton van elfoglalva és az egyidejűleg megindított angol-francia offenzíva is elősegítheti az olaszok támadásának sikerét. Stratégiai célul Triesztet tűzték ki, mint-hoz a júniusi harcok után nyilvánvaló volt, hogy a „hét község” területén az olaszok minden támadása az osztrák-magyar katonák ércfaiáról visszapatlan.

Nagy körültekintéssel, ántántbarátaitól tanácsal és tettel támogatva, készült Cadorna a támadásra. Seregeit felkészítette és pótolta az utolsó még kiállható olasz katonákkal és frontja mögé hatalmas tüzérségi parkot állított. Szalonikiból, Amerikából, Franciaországból és Nagybritanniából hoztak oda ágyukat. Amikor már hater ezer ágyú és háromnegyed millió katona állt Cadorna rendelkezésére, nekilendült a támadásnak az Iszóny mellett Helveten kilométer széles fronton dirigálta az egész olasz haderőt egy-egyetlen rohamra, melyből csak néhány napi harc után bontakozott ki három széles vonal, hol a támadók nyomását tudták gyakorolni.

De miként nyugton az angolok és franciák, úgy Cadornának is meg kellett bizonydnie, hogy az anyagban való fölnyem minden biztosítja a győzelmet. A negyven hadosztályból, miket a harc első napjaiban megállapítottunk, csakhamar harc képtelenné vált a fele. Meg kellett rövidíteni az olasz frontot a „hét község” és a Sugaanavölgy területén, hogy pótolni lehessen a támadó sereg veszteségeit. Hiába volt minden erőlködés, Cadorna sem jutott tovább a minden támadás első stádiumában elérhető sikernél.

Katonáink hősiességén megtört az ellenség roham.

Ez erősít meg bennünket abban a sok nem lankadó bizalmunkban, hogy az újabb támadásokkal szemben is helyt fogunk állani.

HIREK.

Halaadó Istentisztelet.

A veszprémi új megyépszüspököt f. hó 23-án, vasárnap fogják felszentelni püspökké. Ezen ünnepélyes alkalomból dr. Rhédey Gyula nagyprépost, káptalani helynek elrendelte, hogy az összes plebánia templomokban Istentisztelet tartassék.

A helybeli plebánia hivatal értesítése szerint ezen „Tv Deum” az alsótemplomban f. hó 23-án, vasárnap a d. e. 11 órakerő végződik nagy misével kapcsolatban fog megtartani és erre lapunk utján is felhívja a közönség figyelmét.

Halálozás.

Egy esendes munkában eltöltött évet fejeződött be, amikor Győrökös Mihály nyugalmazott garabonci tanító e hó 16-án örök álmra hunyta szemét. 46 évig volt példás nevelője az ifjúságnak, míg nem e-endes szűréséghben, rövid időn nyugalomba vonulás után jobblétre szenderült.

Egy egész községet nevelt Istennek és hazának s most kártarsainak és növendékeinek imája kíséri porhüvelyétől megszabadult lelkét az Isten ítélőszéké elé. — Nyugodjék békében!

Épületei nem beszélnek nagy múlt történetéről. Egyszerű emeletes házak, még kisny királyi palotája is, melyben szaljonosan járunk, résztvevőnk nézünk meg mindent s aztán teledésnek adjuk emléket, miat anyai sok más dolognak hamarosan felelőnk el képt. Megelőgésünk azzal, ha azt mondjuk rá, ez is látjuk.

Engem kettős cél vitt Bayreuthba. Ezek sóvárgás, vágya s a rajongás szeretete a zene iránt s egy honfiai vágy, büszkeség s kegyelet is egy sír hely iránt, melyben Liszt Ferenc alussza örök álmát.

Ott voltam. S vágyam, sóvárgásom nem elégitette ki teljesen a „Festspielhaus” (Wagner színháza) mutatványa, előadása, — kegyeletem pedig megsértette annak a sírnak idegenszerűsége s talán ridegsége is. Mindkettőben esálotlan tehát.

Osaknem öreg este érkeztem ide Bambergből. Hogy mit láttam itt, — a román stílus egyik örök szép emléket, — arról máskor írok a méltatás és esálotat hangján.

Osakatos idő s őszi hidegben léptem ki a pályaudvarról. S velem együtt még sok száz ember, mindannyian idegenek: Meglátszott rajtuk, hogy nem szegények s nem garasonban számlálták kiadásukat.

S az első lépésnél láttam Bayreuthot, a szelid és esendes — s a méregdrága várost Hamarosan bemutatkozott, az első hotelben. Pura ismeretség. Pedig ugy volt.

Üthön után vágyódtam, hol utam fáradságát a jól átlatni éjszaka álmával együtt egy ágyban hagynom. De mily nagy meglepődésem. Milliósz zsebekhez szabott árban kínálják még a padlász szobát is. Nincs pardon, sem alku. A hotelier fennhőzöz

gőjével szemben szinte kéro koldussá lesz az utas, aki örvendő kap a felajánlott szobán, melynek tisztelet árát is hallja. Próbált szörnyűkődni. Mire azonban választ adna, már mással, talán harmadikkal, negyedik utassal végti dojtát, ajánlatát a szünítő ember.

Nincs idő a helyzetásra. Vagy bőlintünk savanyodott arcazt tisztelet, hogy fizetjük a 10—20 márkát egy szobáért, vagy szeded magad és tovább állsz a szomszéd hotelig, mely inkább csak vandólt.

Itt ugyanaz a szünítőlétsédk meg. Kurtán, röviden beszélnek veled s hamar jgy hagynak faképnél, ha arcodon megrágnál egy ideg.

Hamarosan belátjuk a helyzetet. Itt nincs más hátra, mint fizetni s hálásnak mutatkozni a nagyúr szíveségéért. És hálálkódot. Barátságosan mosolyogsz, mint műveltt emberhez illik, bár belsődben orkán-szerűen hulláznak a dühös pokokra kívánód készséges szállásadód.

Megtudtam még az nap este, hogy másnap Parszifál adják. Nem sokat tévovázom s pillanat alatt határoztam el magam, hogy azt az operát megnézem, meghallgatom.

Téhat Parszifál! A zenesz embereknak ez a esálotatos bálványa, ennek előadását fogom én másnap végig ülni délután négy órától esti tízig. Egyfolytában, csak kétszer tartunk egy kis szünetet Parszifál, az imádott, a esálotat ember, a Wagner esálotat bayreuthi patentje, melyet ehhez a városból esálotat a kapsziség és pénzvágy, hogy egyetlen itt zsebejenek belőle milliókat.

Alig cártnam a reggelt. Nem esoda. Minden öröm birtatása, minden vágy teljesedése iránt türelmetlenek vagyunk. Közös tulajdonságunk ez. Hisz a

gyermek is türelmetlenül számlálja a napot, az órát, mely örömetől évasztatja. S ebben a feltöltött teljeseen hasonló a gyermekekhez. Ezt a tulajdonságunkat nem hagyjuk el a gyermekekkel. Velünk nő, velünk öregszik. Hátha még muzikus az ember s valami zenei élvezetű van szó, melyben szint nyer a gondolat a szánnyakat a képzélet az örök szép birodalma felé! — miat várja ideges türelmetlenséggel kíváncsi vágyainak tárgyát?

Vége kibontakozom az ágy melegeből. Reggel! Ölmos, esős szűréség. Semmi napfény, semmi meleg. Október végi idő augusztus elején.

Nemsokára talpon, a városban. Különös hangulat ül meg lelkem. Olyasféle zentörődömség az idő hidegével, a várossal, az emberekkel. Megyek a színházkomító irodája felé!

Egy gyermekemet fog vezetének s utána rovom léptem. Ő aprózta a lépéseket, én is szaporán utána. Néhol kérdek tőle egyet-mást, mire ő nyílt lekintettel s élénk felvességgel felel.

Az iroda! Előtte szulaparusok s portraiktirakatok. Az összes szereplőművészek arcképei adás-vevés tárgyai.

Utorsan sietek az iroda felé. Tönve emberrel. Mindenki kér, jegyet venne. Javuk része azonban jgy nélkül megy vissza. Nincs csak a karzaton, a második emeleten. S ott is csak a harmadik-negyedik sorban, itt-ott egy-egy! Ára csak 25 márká (majdnem 30 korona). Tetszik, vagy nem? Habozni sokáig nem lehet. A szállodai kép ismétlődik.

(Folytatjuk.)

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

Göncöl szekere.

Nem a hét csillagból álló göncöl szekerről van itt szó, hanem e hét egy szenzációs eseménye némi-leg hasonlít a göncöl szekérhez, amennyiben egy urit fogat kezdte meg hatóságai parancsa a bolyongását, de nem a csillagközi légtérben estétől hajnalig mint a göncöl szekere. Ez a fogat a kanizsai légtérben nappal mutatkozott és egy felvezető lakásáról a tüzeltől lakatnyáig és onnét ismét az elindulási helyig bolyongott. Addig, míg a gazdája Posten járt, fogatja hűtlen lett hozzá s gondolta tén jó lesz kiesit ellilani, mint a göncöl szekér a látóhatárról.

Nem akarunk elejbe vágni a bekövetkező eseményeknek, azt majd az aktuális helyi napilapok híradásaiaink elvögik. — Azonban mégis csak biz-lik valami Dániában, meri akadt már pártfogó is, aki oldalamba vette a bolygó fogatot. Egy ügy, Fortuna szekerein okosan ül, ugyesen kormányozd, hogy ki ne dőlj. Igaz is, minék is földhöz ragadt szegény-nek urit fogat? Járjon az a saját tisztességes lábán, tisztességes uton, mert most nagyon gyanakvó a világ, ha nem is mindig a göncöl szekérét nézik, hanem nézik az újfogat-tulajdonost is.

Hogynem gyanakodna a világ: sok ember meg-gazdagodik a háború alatt, ellenben sok meg tönkre-megy. Ez a jelenség egy olyan variáció a világban mint a hideg és-forró légáramlat. Vilárg, nagy kél-vezést idéz elő, melyet azonban itt a hatóságnak kell igazságosan lecsendesíteni. Kiváncsian várjuk a további fejleményeket.

SATURNUS.

Harcotéri karcolat.

Egy menetszázd, mely a tett színhelyére ér-kezvén alig, hogy uti faramadait kezdte pihenni, azt a távirati paranesot kapta, hogy azonnal induljon egy szorongatot hegyorsón védelmére.

A menetszázd 65. Km.-nyi hosszú, hegynek felfelé uton, gyorsmenetelével utnak indult a pa-raneshoz híven. Nehéz, borzalmas órák voltak azok. Teljes tábori felszerelés, gyorsmenetelés hegyháton felfelé a 28 fok lősségen.

Cifrábnál-cifrább káromkodásokkal tett tele a levegő. Különösen egy rigyácsi polgár ember tűnt ki öblös hangjával és a drasztikus reprodukátalan mű-tatalkodásával. — Az előtte menő őrmester ezt az atyafit sokáig hallgatta s magában gúnyosan mosoly-gott is.

Végtele azonban az őrmester mégis sokalta a büstörködést s imigyen rászól elkeseredett emberre: „Fene vigye a pofátalkodását. Bekével kell tűnni!” — Maga a multkoriban, amikor már 3 hónapja tar-talékban voltak, pénz és levelet kapott hazulról. Ugye, orlnt a 200 koronának, a levél tartalma pedig annyira boldogította, hogy hangosan azt mondta: „Be jó, hogy háború van — Ezt maga azért mondta, mivel felesége azt íratta, hogy a 4 éves malacot 210 koronáért eladta. Tehát kendtek most csak izzadjék, görnyedjék; örült a háborúnak, a malac árának s a pénznek, tehát mondja csak most is be jó, hogy háború van és ne pofátalkodjék.”

Csillag, őrmester.

Néhány szó a hadi gazdagokhoz!

Kaptuk a következő nemess tendenciájú felhívást:

Az isteni gondviselés megadta a módos nagyon sok honpolgárnak, hogy a háborus konjunkturának reájuk nézve kedvező alakulása folytán — véraldó-zatoktól mentesen — gyorsan meggazdagodtak.

Erkölesi — jobban mondva hazafias — köte-lesség ezen kiváltságosoknak, hogy — aránytalan módon történt vagyonosodásukhoz mérten — vegyék ki részüket a hazát vérel védett hősök hátramaradt özvegyei és árvái támogatása céljából.

Ezen támogatás célirányos lenne, ha a — ha-digazdagok — hadi jövedelmük bizonyos százalékát egy „hősök özvegyei és árvái segélyezési alap” léte-sítésére fordítanák, mely nevelő eszelekedettel a közjó érdekében valóban humánus eljárás tanúsításának s már az emberi gyarlósággal járó irigkedéseket is bizonyos fokig esékcentenék, mert a nagyon is szükséges s eképpen megnyilvánult jótékony-sággal emberbarát nemess érzésüknek spontán kifejezésé-adnának. Szóval: hazafiasan eszelekedjétek, tehát Kanizsa város „hadi gazdagjai” statnáljanak jó példát s mutassák meg, hogy ezen kultúrárosnak is vannak legüemcs-bli célért zászolt bontó nemess polgárai s kezdljék meg a legszentebb kötelességet, a „hadi árvák s özvegyek támogatása jgyében” a segélyalap megteremtéséhez szükséges pénzüományok gyűjtésé-t azzal a jószával: hogy „erős akarat sikert arat.”

Öngyilkosnagok.

Időgobjan sokat szenvedett és meggyötört urinó vetett véget szenvedelmés életének. Dr. Szabó Zsigmondné f. hó 17-én este 8 óraker felment a nagykanizsai takarékpénztár II-ik emeletére s onnan az udvarra nyíló folyosó-albfalról tévetette magát az udvar kövezetére. Kik az első segítséget nyújtották neki azoknak azt mondta: „ne bántsanak, hagyjanak meghalni.” Dr. Goda mind a két láb és kéz törését állhaptította meg és feje is össze romcsolódott. A sze-renesélen urinót a mentők vitték a kózkórházba, honnan saját kérelmére lakására szállították, hol meg az este 11 óraker belső sérülések következtében ki-szenvedett. Azt mondják, hogy beképzelt boldogtalan-sága tette volna annyira időgobjettség, mely ily tra-gikusban vált végzetessé a jó szívű 51 éves urinón. Férjén kívül nős fia, 2 leánya és nagy kiterjedt ro-konság gyászolja. Temetése f. hó 19-én nagy rész-vét mellett ment végbe az izr. temetőben, hol a sokat szenvedett jólelkű arasszony örök pihenőre talált.

Ugyancsak f. hó 18-án reggel 6 óraker a temetőnél levő vasuti hidról ugrott le Molnár Sándor nyugdíjas vasutas, aki a közeli kórházba vitték, hol aznap délután belső sérülései következtében meghalt. A szerencsétlen véget ért vasutas gyógyíthatatlan be-tettségbe őszönözte végetes tetteire. Elszántságához hozzájárult az is, hogy nyugdíjából e gyilkos drága-ságban nem tudott megélni. Lelkük meg a keresett nyugalmat lelükben.

Adomány a Hadsegélyzőnek.

A Hadsegélyző céljaira Berény József ur 10 koronát adományozott, melyért hálás köszönetét fe-jezi ki a Hadsegélyző.

Már megint nincs pótkává és szappan.

Ismét a régi panaszsal kell elő állnunk, min-dszerint letetek óta ismét eltűnt a pótkává és szappan fajtája. Az asszonyok futkoznak ide-oda, sőt Kiska-nizsára is átnéznek a pótkáváért, azonban „nincs.” Vagy talán a multkori bűnbe vissza estek keresé-liknek? Egy másik cikk is eltűnt. A higiénia-nak egyik fontos tényezője, a szappan. Az egészségszégnek némi megóvója a tisztaság. Es mivel nincs szappan, esodót mond a tisztaság s ezzel karöltve jár a be-tettségnek garmadája. Az illetékes fórumokat úgyse-relettel és tisztelttel felkérjük, hogy nézen utána és szüntesse meg ezen mizeriákat, mert reményünk az, hogy a hatóságnak ismét módjaitan lesz, a kö-zönséget meglepi s a hiányzó cikkeket előkeríteni.

Asszony.

Kofarasszia a piacon.

Tudvalevő dolog, hogy piacunkon a kofák leg-többsen iparigazolvány nélkül csaknem zabolázatlanul uralkják a helyzetet. A rendőrség most valamennyi igazolásra szólítja s iparigazolványuk kiváltására szo-rítja.

Nem tartanánk helyesnek, ha a kérvényezők elutasítatnának, mert így legalább kerül a piacunkra tejföl és tejtermék, különben az, utca végi spece-re-josok nyílik el, kik dohányért, szivar-ért mindent el-hárascolnak.

Kiutasítani az idegeneket.

Ami Kanánának, ami földöt piacunk immár nem a miénk, az idegeneké. A bevándorolt cseh-ek, kik-kost vas kost mindent összevesznek; nem más ségorostól, komástól valamennyien hozzánk teleped-tek s alku nélkül minden megehető megvásárolnak örökül elől. De nemcsak ők, az idegen, még Ausz-triából is ellátogató vasutasok is ami asztalunkról szedik el az élelmi cikkeket s így annyira felverik az árakat, hogy ma-holnap lehetetlen lesz ennyivalót vá-sárolnunk.

Helyén való lenne, ha ezen jogtalanul itt tar-tózkodó idegen családok, kik élesen a mi piacunkon ki-etetik magukat, haza traneporáltatnának.

A kofáknak pedig inkább nagyobb teret kel-lene, de kellő ellenőrzés mellett biztosítani, hogy így valami a specejerosok gazdasági mellett a piacra s kerüljön.

— Szülők figyelmébe. Tankönyvek az összes iskolák részére, író- és rajzeszkö-zök jutányos áron kaphatók Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. — Tankönyv-bekötések 24 óra alatt elkészíttetnek. Nagy választék mindenféle hangszerekbén.

Miért nincs vaj?

A Hadi Termény r.-t közli, hogy a jelenlegi sajtihány a külföldi sajtok behozatalának átmeneti szüntetelésére vezethető vissza. A legközelebbi beho-zandó készletek forgalombahozatalánál az Országos Közélelmelésési Hivatal rendelkezési értelmében a ke-re-skedőket ép oly mértékben fogják igénybe venni, mint eddig.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, foglmon. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti feloldásával foglalkozik, amig az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigoruan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismeretminden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — *Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésben, Nagykanizsán.*

— **Új Idők.** A világháború legújabb krónikája, irásban és képműben az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világháború történeti történet, azt mind ott találja a főtől szép képben. Érdekes, művészi stílusú és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Új Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, előszóval és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — **Előfizetési ára negyedévre 6 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut. 16. sz.**

— **A „Vasárnapi Újság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 4 korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legelőbb új-kg a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **Az „Élet”** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut. 15/c. — **Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot készsleggel küld a kiadóhivatal.**

— **Magyar Színpad.** Budapest egyetlen színházi és zenei napilapja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelent Magyar Színpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal országos nevű kiváló közreműködésével jelenik meg szeptember elseje óta és napról-napra a színház, zene, variáció és mozi világából való érdekes közleményekkel friss hírekkel és pikáns pletykákkal kívül-külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. Eddigi számaiba Horvát Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porcsolt Kálmán és mások írtak cikkeket, fontos munkatársai az előbbi kort Harsányi Zoltán, Bujtka György és Csorna Andor. Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatot kezdett benne a vidéki színházi furaesokor-ról. „Jönnek a színházak” címmel ez szeptember 15-én kezdte közölni a lap Krúdy Gyula „Buxtehude” című színházi regényét, amelynek minden fejezetét a Major Henrik rajzolóművész illusztrációja díszíti. A Magyar Színpad előfizetési ára egy évre 6 K. 50 fillér, egy hónapra 3 K. A kiadóhivatal Budapest, VIII., Rókk-Szállás-utca 18. Kívánata egy hélig ingyen küld mutatványszámot.

— Egy irodástánó, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végzte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. — Ugyanott egy kifizető leány is azonnal felvétetik.

BERLIN színházban

Nagykanizsán, Erzsébet-tér

Szarvas-Szálloda

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenki előadás a kinematográfia legelőbb és legújabb alkotásából van összeállítva. Szébb és érdekesebb a tanulságosabb műsort a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a hely-árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legváltogatottabb moziműsort mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgósínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló zongoraművész szolgáltatta. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelt közönség szives pártfogását és az előadásban való pontos megjelenését tisztelettel kéri az igazgatóság.

A világháború minden mozzanatáról

bő, eredeti, megbízható, kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

A Z UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félévre	19 „
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest

VII. Rákóczi ut. 54. szám

Szeretetalomnyokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Közlönyké: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvai javára! Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Adakozzunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar úri közönség

napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminehet éves rendetlen és változatos programja.

A magyarságot Erat állja és tartja és küzd érte idegen áramlatoknak minden rohamával szemközt.

Programjakkal egységes politikai gondolat emelkedett megnyilatkozása.

Tarcaiokkal regényei irodalmi értékkel és szórakoztatók.

Tudósításai frissék, kimerítőek és megbízhatók.

Szerkesztésében híres, komoly és gondos. A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely július elsejével új előfizetési ár: egész évre 38 korona félévre 19 korona, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér.

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Rókk-Szállás-ut. 4. sz.

VIZSGÁKRA

osztályösszevonással, a középiskola minden osztályból gyorsan felelősséggel készít elő a

ZSOLDOS TANINTEZET

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84.

TELEFON 32—40.

A középiskola rövid és mégis könnyű tananyaga megrendelhető. Nélkülözhetetlen magántanulóknak, műveltségére törekvőknek.

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osztályának teljes tananyaga. — Nélkülözhetetlen rendszeres magántanulóknak, — önkéntes vizsgára készülőknek. Legjobb eszköz az általános műveltség elsajátítására. Kötet ára 15 kor. Megrendelhető.

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32—40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár, legújabb divatu levélpapírokból és névjegyekben Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deakter 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Feloldó szerkesztő:
Eörös Sándor

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, fél évre 5 korona, negyed évre 2 korona. 20 fillér. —
Egyes száma ára 12 fillér.

Takarékosság nemzeti kötelesség.

A háború utáni időkben lehetetlen lesz kitérni azon feladatok elől, amelyekkel keresni és érvényesíteni igyekeztünk a legnagyobb részt kihasználatlan, szervezetlenségükben elpusztuló erőket. Új rendet kell teremteni a gazdasági élet terén, hogy biztosítsuk a magyar nemzet számára nemcsak a vagyonosodást, hanem a vágyon arányos megosztását is. Csak ez biztosíthatja igazán az egészséges fejlődést.

Azok között a tényezők között, amelyek a közgazdák tanításai és gyakorlati élet tapasztalatai, valamint a reánkmaradt hagyományok szerint ebben az irányban szinte döntő fontosságúak, kiváló helyet foglal el a takarékoság, a kifejtett gazdasági munka eredményének vagy legalább az eredmény egy részének a jövő számára való felhalmozása. A tőke a termelés terén vezető szerepet játszik. Létrejötté azon-

ban attól függ, vajjon a termelők hajlandók-e a termelés eredményével takarékoskodva a jövő nemzedéknek jólétét a jelen élvezeténél magasabbra helyezni ez a gondolatmenet bemutatja a takarékoságnak nem csupán gazdasági jelentőségét, hanem azt a nagy szerepét is, melyet a nemzetek életében erkölcsi téren is játszik az által, hogy az egymást követő nemzedékeket a jövőre való törődésre neveli, az igazi altruizmusra, amennyiben az élet feladatává a megszületendő nemzedékeknek jobblétét és boldogulását teszi.

Az elmúlt idők vezető osztályai az akkor uralkodott nézeteknek hódolva sokkal kevesebb súlyt helyeztek a vagyongyűjtésre, mint ahogy az ma történik. Mi azonban az utóbbi tekintetben a nyugat európai eszmék elterjedése folytán nagy változások mentünk keresztül. A vagyonosodás ma legtöbbször nézve mint az élet főcélja jelentkezik, más oldalról több termelés jelszavával szemben ritkán halljuk hangoztatni a szigorú takarékoság elvét.

Takarékosság nélkül a természet fokozni nem lehet. Németország nagy gazdasági fellendülését közmondásos takarékoságnak és szerény igényeinek köszönheti. Az az érvelés, mintha a vagyonekzés terén a takarékoság a termelés fokozásával szemben alárendelt szerepet játszanék, a nagy háború tapasztalatainak világánál igazán tarthatatlannak bizonyult. — Takarékoság nélkül rég elvesztettük volna már a háborút. A takarékoság tehát mint legfőbb kötelesség, mint a célok célja jelentkezik, amely mellett a többiek hátrahoszorulnak.

Megfontolva a takarékoságok bizonyos hatását, erkölcsi jelentőségét és azt, hogy ezek az igazságok bizonyos körök munkája és mások mulasztásai folytán elhomályosultak, sőt némileg feledésbe is mentek, szükséges, hogy a magyar társadalomban mutatkozó és mindinkább terjedő könnyelmű gazdasági felfogással szemben a takarékoság előmozdításék.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

Lelkem őszi zenéjét fujja.*

A komor, korhadt cellarácsra
Hull, hull az őszi nyihé fény —
Az alkony halkán zongorázza
Dalát a menyholt kék egén.
Az alkony halkán zongorázza
Dalát, mely muló, tánt remény
S az ősi kert őszi platánja
Sirdogál roszdás levelén.

A dómnak ékes, vert keresztje,
Az ódon, ónos ablakok
Ködbe vesznek, mint könnyes este
Szendergő, szélid csillagok.
Ködbe vesznek, mint könnyes este,
Kiket a csillag elhagyott
S remény nélkül, bánattal telve
Tört lelkük csonka dalba fog.

Az ősz egyhangú mélabúja
Borong a kerten, toronyokon —
Ó gyászos élet — csendes újra
Remegő szívvel gázolom.

*Működés a szerd. KOLOSTORI CSEND részben közlendő.

Ó gyászos élet — csendes újra
Szegény kezemmel áldogom
S lelkem őszi zenéjét fujja
Mint kőszá diák egykoron.

KOCSIS LÁSZLÓ.

Régi emlékek.

— BAYREUTH —

Írta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

* Minden jegy ára egyforma. Az ár a földszinti első sorban, akár a felsőemeleti karzat utolsó sorában mind 25 márká. Kivétel a fejedelmi galleria az első emeleten, hol 41 márká (50 korona körül) egy jegy.

- Sok-sok! Gondolom magamban.
- No, de Parszifál! Ez megéri! A zenéért ennyi áldozatot lehet hozni?! Hogyne! Már hozom is!
- Rajtam a sor. Felém fordul szűkre szabott udvariassággal az egyik alkalmaszott.
- Nincs több! Feleli szárazon, ridegen. Mind elkelt!
- Hm! Ezért jöttem ide — Ezért fizettem a drága szállót! S még száz más gondolat cikázik át agyamon.

S most mind hiába! Voltam Bayreuthban s még sem láttam a Parszifált! — Ez lehetetlen!

Mentő gondolatom támad. A megvált szinlapon dr. Székelyhidyi, magyar operanémetünk nevét is láttam. Hozzáfordulok. Ha már nem elég protekció a pénz, jöjjön még egy és segítsen az!

Szerencsémre gondoltam azt. Az irodában megtudtam lakásának címét. Utána gyorsan

Öt voltam egy ház második emeletén. Pedig még reggel volt, talán tíz óra felé, ha nem kevesebb. Művész embereknek pedig hajnal, kik ilyenkor alusszák a bohém élet édes álmát.

Mindegy. Csengetek. Mosolygó szemű, beszédes német asszony fogad az ajtónyíláson át s kénykedve kérdezi célotam.

Névjeggyemmel felelek. Adja át a művésznak! Egy pere s ajtó nyit előttem. Én pedig egy hálóba lépek, hol művész honfitársunk szép hangu instrumentumát tisztogatja. Mentegetőzésre fogom a dolgot, ő meg bocsánatra. Ezen is átesünk. Végre is rajtam a sor. Gyorsan hadarom el, miért jöttem.

Nem akarom zavarni, de kérem — jöjjön velem a komitőba! Ennyit kérek tőle, ezt a csekélységet. Egy magyar a magyartól, távol hazánktól, az idegenben.

HOSSZU NAPKOR

Kihalt, néma város. Szerdán volt ez a város képe. Ösöd és némaság honol mindenütt, hol más- kor az üzleti szellem és forgalom zajos larmája veszi tel a nyugalmas életet. Örömmel nézem az áhítatos ünnepi színt. Kit ne lepne meg s kit hagyja ridegen, némán manap az ilyen. Hiszen ez a harcok ko- rában egy-egy pihenő pont, hol gondolkodóba eshe- tünk. Miért a folytonos harc? Nem szebb az, mikor mindenki megy nyugton a maga útján s követi sza- badon vallási érzését, mely legjobb tempója az állati szenvedélyeknek. Hagyjuk meg teljes érintetlenségük- ben a hagyományos intézményeket. Érdemeket sze- reztek a nagy mult diós munkáival a tiszteltetésre. Hol lennénk, ha ezek nem fékeztek volna az ember- állatot s nem kiáltottak volna véten az önsz törekvé- sek, dús érvényesülése ellen. Így meg, mégis csak feleldjük néha a vad történetet, a kemény harcot, az érthetetlen gyűlölködést, mikor néhány percre kitép- jük magunkat a földies érdekek bilincseiből és me- gyünk feledni a megbántást, kérni a bocsánatot. Megyünk leróni az önmegtartóztatással a vezeklést a multért, annak hibáit s kérni az irgalmat a jövőre, meg a segítséget is. Milyen szép az az óvszázados dallam, azaz őz régi szöveg vallásos áriában, mely szenvedélyeket csitít, gyűlölködést feleltet. Ha min- denki megistelti saját vallásos meggyőződését s kö- veti annak utasítását, nem lesz annyi harc a földön. Múltanyolki fogjuk azt a kincset a másikatban, a mit magunkban is megtecsülünk. Mikor jutunk a kölesö- nös megértés ily magasára? Talán nem is sokára. Az a nép, mely hű szolgálja vallásának, hű tisztelője lesz a másik meggyőződésének is. Neveljük egymást erre a felfogásra. Hiszen ez közelebb hoz bennünket egy- másához. S milyen szép lesz az ember akkor, ha a kölesönös megértés szellemé irányítja majd minden ténylekedését. Nem lesz agyarkodás között, csak jó- akaratu közeledés s kart-karba téve megyünk együtt

— Jón. Megyünk.

Dalás alak. Fölfelé is, oldalt is derék egy ember. Az irodában tisztelettel fogadták. En bátran huzdottam mellé.

Sokáig alkudoztunk. Végre mégis csak hasznát láttam protekciójának.

Előkerült egy jegy az asztalfőből, melyet állítólag egy angolnak tartottak fenn.

Megkaptam. Fizetek érte 41 márkát s boldo- gan szorítottam tarcámba a zöldsés edűlát. De hálásan szorítottam meg dr. Székelyhidy kezét is, mert neki köszönhettem, hogy a jegyhez hozzájutottam.

Elváltunk. Én a temető felé mentem, hol Liszt Ferenc nyugszik és Jean Paul. Nem néztem semerre. Az egyszerű áruznak Maximilian útja a leg- szebb szép kútjaival. Azután egy-két feketén patinás épület a múltból s vége.

A temetőben sok idegen sürgött-forgott.

Előbb kívülről, a környékét néztem meg s azután beléptem.

Egy kis román kápolna Liszt mauzóleuma. Apró, törpe épület mely négy emberrel már meg- felt. Két oszlopos portálé előtte. Hogy e sorokat írom, előttem most is a képe. Vad szőlő fonja körül

dolgozni a közös cél érdekében — az emberiség bol- dogságának megteremtéséért. Ne hagyjuk abba ezt a munkát soha. Szép dallam hozzám Kel Nidre...

Az izraelita nagyünnepek Nagykanizsán.

A nagykanizsai izr. templomban Jomkipurkor az istentiszteletek a következő sorrendben lesznek megtartva: I. A nagytemplomban: f. hó 25-én, kedden, délután fél 4 órákor mincha ima, egyne- gyed 7 órákor esti ima. 26-án, szerdán, reggel fél 7 órákor sachrisz ima, d. e fél 9 órákor ifjúsági isten- tisztelet a halottak lelki üdvéért való Házkárával kap- csolatosan, amely istentiszteleten mindenki részt ve- het. Dél előtt fél 11 órákor muszaf ima, szintén Házkárával; — d. u. 4 órákor mincha és ezt követően neila és mariv ima. — II. A kis tem- plomban: F. hó 25-én, kedden délután egy ne- gyed 7 órákor esti ima; 26-án szerdán reggel 7 órákor sachrisz, d. e 10 órákor muszaf, d. u. 4 órákor mincha és ezt követően neila és mariv ima. A szombat d. e. fél 9 órákor kezdődő ifjúsági isten- tisztelet kivételével, fentti istentiszteletekhez is csak megfelelő beléptjegyek előmutatása mellett lehet a templomba bemenni. Templomi ülések még most is bérelhetők a hitközségi irodában.

A honvédelmi miniszter báró Gutmannéknál.

Szurmay Sándor báró vezérezzredes, honvédelmi miniszter f. hó 16-án báró Gutman Vilmos dahovi- cai birtokára érkezett hogy min. a bárói család ven- dége résztvegyen az ott rendezett szarvasvadászaton.

Adakozunk a háború rokkantjainak és családjaiknak.

minden oldalról, melynek sűrűjéből néhol piroslík ki a tető piros cserépe. Borostyán is találtam egy árva szálat, mely féldenken font körül egy vadszöllös oszlopfőt. S ez mind így van! Senkinek sem ju- tott észbe, hogy borostyánnal futassa be a nagy- mester nyugvó helyét.

Egy öreg ör próbált vénes, köhécselő hangon valamit elmondani. Gyorsan elnémítottam, a tenye- rébe tapintva valamit, hogy ne fárasza öreg mellét.

Bementem. Elöttem egy egyszerű sírkerecszt. Megilletődtem. Tehát ennyi az egész. A megemlék- zés és kegyelet más emléket nem állított a kis sír- kápolnán és fakerecszen kívül. Gyenge és vékony megemlékezés egy Liszttel szemben.

Gránit kőlap fedi a sírt. Rajta e felírás: Franz Liszt.

Megnézem a koszorúkat s kezdem szőgyenleni magam. Egyetlen egy ezüst koszorút találok, az is az orosz zenei-világ izlést s megemlékezését dicséri. Felírata francia. A la memoire de Francois Liszt de la part des compositeurs Russes et des admirateurs de son Génie — s közben a leveleken "Cyrill-betűkkel" tizenötféle név.

Végre találok egy nemzeti színű szalagot, el-

A szőlőművelés reformja.

Írta: Kincsesy Péter szőlőbirtokos, Sátoraljanjhely.

I.

A háború okozta gazdasági nehézségek, amelyek az ország különböző gazdasági ágaira nehezodnek, ugy a megfelelő, megkívántató munkaerő csökkenés, valamint a megmunkálásnál szükségesített munkáltatási eszközök és anyagok eddig el nem képzelhető hiánya és drágulása, dacára a termények áremelke- désére, amely azonban azonban távolról sem közelelti meg az ipari termékek áremelkedését, a gazdálkodó közönséget igen sok esetben olyan nehéz probléma elé állítja, hogy nem tudja kellőleg bemunkáltatni gazdasági területét s ebből kifolyólag vagy paragon kell hogy hagyja a földjét, vagy elvonva tőle a meg- kívántató munkát és anyagot, a termés hozamot a ren- des mennyiségben előállítani nem képes, ami által a nemzeti produktív közöngyon csökkenését is eredmé- nyezi. A szőlőtermelés, amely ugy a munkaerő, vala- mint az évi anyag felhasználás tekintetében a leg- többet igényel, így a legtöbbet is szenved a fent említett körülmények folytán.

Sokat foglalkozva ama gondolattal, hogy ho- gyan és miként lehetne ezen dolgokon segíteni, la- szafas kötelességem is indítottam, ez év tavaszán szőlő- lőmben közel háromszáz szőlőtőkével kísérleteztem és most, amikor kísérletem teljesen bevált, sietek gazda- társaimnak kísérletem eredményét tudomására hozni, amiáltal ugy az egyesnek, mint a nagy összeségnek, hasznos szolgálatot teljesítek s az ország szőlőszake- la közönségének jelentős megytakarítást és anyagi hasz- not biztosítok, s előre buszássával annak, hogy kísér- letem ugy a honoki, a kőszótt talajn, az európai vagy amerikai szőlő, a szőlőszaks, valamint a csapos és síma metszésű szőlőművelésnél egyformán alkalma- zat, mert a szőlőszaks művelésnél meghagyható kettő rövid vessző, amely teljesen megfelel egy hosszú

rejtve a hamburgi opera nagy koszorujának babérjai között. Felírata: A nagy mesterek az orsz. zene- akadómia zongora osztálya.

Azután még egy nemzeti színű szalag a követ- kező felirattal: Árpád Szendy u. Schiller dem unsterblichen Meister.

Kéréses után akad még egy harmadik szalag is. L. Makray: Seinen Abgott: Liszt! — felirattal.

Semmi más. Végre a magyar megemlékezésnek. Szinte pirulok ezen szűkeblőtség miatt. S ahogy a hulló koszorúk között kutatok, találok ott egy magyar emléket. Ez egy magyar ember névjegye. Gondolt e rá, hogy valaki megtalálja Pedig ő a nyilvánosságának szánta, azt hiszem.

A névjegy felirata: Taffler Imre ingenieur Buda- pest, Lónyay-utca 7. A névjegy hátán ceruzával írásva: Semmi magyar! 1912 július 23.

Bár találtakam volna ezzel az édes honfi- kaszammal, hogy együtt sirtuk volna el e szomorú tény fölött való bánatunk.

Mi tartunk Liszt ünnepléyeket — de ezzel már mindennek eleget tettünk, így gondoljuk. Az a sír pedig jeltelen a magyar nemtörődőség miatt.

(Vége köv.)

szál vesszének, sőt erőteljesebb és a tőke fejéhez közelebb lévén, a termelő sakkal biztosabban, az ország bármely vidékén gyakorolható teljes eredménnyel, e mellett a már régen égető probléma is teljes megoldást nyer, hogy miként pótoljuk eredményesen szőlőinket, mert ezen művelési eljárásnál az új egyed nincs elzárva a napsgártól, sem a levegőtől s így teljes erejében fejlődhetik és vége szakad a már-már teljes elváltó jött rablógazdálkodásnak, hogy amerikai alanya ottl szőlőket igen sokan az ötványtölkök döntésével pótolják, ami által ezek a szőlők elvesztésén a filloxera iránti ellenállási képességüket, bizonyos időn belül az ország szőlőbirtok területét vissza dobták volna a nyolcvanas évek elpusztult állapotába, amikor is az ország szőlőterületei a teljes pusztulást kapták mutatták és kiszámíthatatlan nemzet közvagyon pusztulást eredményeztek

(Folytatjuk)

Malac szerzés.

Sok most a panasz a tulajdonjog tisztelete körül esett visszaélések miatt. Kifoghatatlan a találékonyság, amellyel mások tulajdonában kárt tesznek. Most is egy érdekes eset jutott tudomásunkra. Szentér az Árpád-utca 20 vagy 23. sz. házában. Az egyik asszonynak egy nagyobb s egy kisebb malaca volt. A lévedés odavetett egy harmadikat az udvarába. Ez nagyobb volt, mint az ő kicsiny malaca. A jó gazdaszony vagyonspirására gondolt. Miért ne lenne hát nagyobb malaca? A kicsiny malacát próbálta meg' tehát száműzni hazulról, amelyek addig az ő kicsiny házi malaca volt. De ez nem akart megvalni a régi otthonról. Az asszony meg őzi minden nap, mert az ő malaca az a nagyobb köbor malac lett, amely nagyobb s amelyet most keseresen sajnál a nélkülöz, a gazdája. A szomszédok pedig már ide s tova egy hete suttogják az iflyajta malac szerzési módot az Árpád-útcán.

Takarékoskodjunk az iskolában.

Bár a kultuszminiszter urnak van egy idevontatkozó rendelete, mely az iskolák tanítóit, tanárait hangsúlyosan figyelmezteti, hogy növendékeikkel csak a legszigorúsebb tan- és írószereket vásároltassák csupán; mégis valóban rosszul esőn látjuk, hogy egyik másik helybeli intézetnél szinte fényfűző módon pazarolják a papírt, a füzeteket stb.

Nem számolván azzal, hogy a padban ülő növendékek között ha vannak is háborus gazdagok, kik szórhatják a pénzt; de viszont vannak szerény, sőt súlyos viszonyok között élők is, kiknek az efféle könnyelmű s sahszégtelen pazarlásból eredő s éppen a jelen viszonyok között indokolatlan füzet stb. stb. pazarlás tán az utolsó falatra valótak szedi ki szegény szülőknek zsebeiből. Vagy tán a szegényebb családok gyermekeinek tanulniuk se szabadjan mint már halottak?

Egy szülő.

HIREK.

Bosnyák Zoltán — államtitkár.

Öfelsége a király Bosnyák Zoltán dr. belügyminiszteri tanácsos, a gyermekvédelem európai hírnunkását és a kiváló író államtitkárrá nevezte ki. Bosnyák Zoltán a népjóléti miniszterium államtitkárává van kizemelve. A főnyes előlépés, amely méltó folytatása egy ragyogó karriernek, országárszere őszinte örömet kellett. Ezt az általános örömet mi, nagykanizsaiak, annál inkább éreztük, mivel Bosnyák Zoltán testvérbátyja vármegeyünk új főispánjának, B. nyák Gézának.

Ügyészi kinevezés.

Dr. Gózonny Aladárt a királyi ügyészséghez ügyészé nevezte ki az igazságügyminiszter. A kinevezés uri társadalmunk széles körében nagy örömet keltett, mert Dr. Gózonny Aladár finom uri modorával s magas képzettségével annak egyik közkedvelt tagja.

Szüret.

Az idei szüret általában kiünneköne mondható s a vidám szüreti hangulatot ugyszólván semmi sem zavarja. Az ország bortermeése a tavalyinak háromszorosára tehető, mindamellett a must árak noha még áttekinthetően nem alakultak ki, elérni látszanak a tavalyi árakat. Ebbe az általános jó termésde szomorúan illeszkedik bele azon balatonmenti, kipusztult szőlőtelepek régiója, ahol a szüakéng hiánya miatt a filloxera végezte pusztításait. Hathatós kormány intézkedései várnak ezen pusztított szerencsétlen vidékek, hogy megfelelő székénég felhasználása mellett megmenthessék még azt ami megmenthető.

Kiszagadják panaszosa.

A kormány által országgrészenként a vidéki kerületenként felállított szeszfőzde központok ellen általános a panaszok, különösen a kiszagadják körében. A legújabb kormány intézkedés szerint ugyanis a szesz és pálinka főzés nincs megengedve, hanem a törkölyt s a szilva cefrét ezekben a szeszfőzdekké lennének kötelesek vinni, ahol azokat tőlnek megvénnek. Már most a kiszagadjakó emberek emiatt meg lehetősön el vannak keseredve és azt mondják inkább megetik a szilva cefrét a disznókkal, a törkölyt pedig a marhákkal, de még se viszik od' ezeknek a szeszfőzdekké. Különben is azért se hajlandók a cefrét s törkölyt befuvározni, mert a fuvarért neki nem fizetnek, saját fogata pedig erre nem ér rá.

Munkában Szombathelyen az asszonyrendőrség.

A pincsi árdragítások és visszaélések meggátllására a rendőrkapitány 8 tagu asszonyrendőrséget szervezett rendőrök özevegyéből, amely a mult héten kezdte meg működését. Az asszonyrendőrök kioktatták az elárusítottak a maximális árak túllépésének veszélyére s a hatás nem is maradt el. Mig más heti vásárok alkalmával rengeteg árdragítót kellett megbüntetni, mindössze egy asszonyt vontak felelősségre árdragítás miatt s jogerősen meg is büntették 70 koronára.

Sorostak a fogházban.

A fővárosi Markó-utcai törvényszéki fogházban érdekes esemény játszódott le a minap. Huszonhét jobbra fiatalok vizsgálati fogoly bejelentette, hogy katonának akarják magukat besoroztatni, hogy így később a királyi kegyelemre méltóknak bizonyuljanak. Az ügyészség a rabok kérését közölte a katonai hatósággal, amely sorozó-bizottságot küldött ki a fogházba. A bizottság a 27 rab közül tizenhetet alkalmasnak talált. Ezeket nyomban átkísérték a kaszárnyába, ahol mint felesketett újonok már vigan gyakoroloznak.

Miskolcon hat órákor zárnak a kereskedők.

Miskolcrol jelenti tudósítónk: A miskolci kereskedők mozgalmat indítottak és elhatározták, hogy a világító- és fűtőanyagokkal való takarékoskodás ojljából a telen át őzleteiket este 6 órákor zárják be. A mozgalomhoz csaknem valamennyi miskolci kereskedő csatlakozott. Az új rend szeptember 21. től kezdve lépet életbe. — Helyes volna, ha a nagykanizsai kereskedők is hasonló mozgalmat kezdenének, sőt a hatóságok és hivatalok legnagyobb részének mintájára a magánirodák is behoznak az egyhuzamban tartó hivatalos órát. Ezel a világító- és fűtőanyagok lényeges redukciója állana be. — Nagykanizsai is belehetne hozni a 6 órai zárást, csak egy kis jóakarát kell hozzá.

Rendelet a váltókról, kereskedelmi utalványokról és közzraktári jegyekről.

A Budapesti Közlöny küzi a kormány rendeletét a váltók, kereskedelmi utalványok és közzraktári jegyek óvási határidőjének meghosszabbításáról. A rendelet szerint az 1917. évi október 1. után 1917. december 31-ig lejáró váltó, kereskedelmi utalvány és közzraktári jegy tekintetében az óvás felvételére a törvényben megszabott határidő 1918. január 15-ig bezárólag meghosszabbíthatik.

Hét métermáza abrak a tehéneknek.

A Közölmezési Hivatal rendeletet adott ki, mely szerint a városok kórházak de különösen a gyermekeknek tejjel való ellátása érdekében mindazon tehenszerek, melyek tejtermésket lekötik, állatonként hét métermáza abraktakarmányt vásárolhatnak és részükre megfelelő mennyiségű korpát is utalnak ki.

A vonat alá fekdűt.

Régóta rossz viszonyban élt a családával Halapj Jánosné balatonfüredi vendéglős s emiatt elhatározta, hogy öngyilkossá tess. A mult hét egyik reggel Balatonarás és Coopak állomások között bekötött szemmel a sínre fekdűt. Ép akkor haladt arra a Tapolcáról balatonra elindult tehervonat. A vonat vezetője látta a sínparon fekvő tömeget, fékezett is, de a vonatot megállítani már nem bírta. A vonat áthaladt a szerencsétlen asszonyon s darabokra tépte.

— Szülők figyelmebe. Tankönyvek az összes iskolák részére, író- és rajzeszközök jutányos áron kaphatók Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. — Tankönyvbekölések 24 óra alatt elkészíttetnek. Nagy válaszlek mindenféle hangszereken.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amig az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekesebb és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrumbor tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— **Uj Idők.** A világháború leghíbb krónikása, irásán és képen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész hátréiről történik, az mind élénk tárja felelti szépségű képekben Érdekeség, művészi nívóval és előkelő ízlés jellemzi Horoz Ferenc heilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbájosításában és regényeiben is egyaránt a szépirodalom Apóliája — Előfizetési ára negydedre 5 korona Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy ut 16. sz.

— **A Vasárnapi Ujság** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negydedre 10 korona, Világkrónika-val együtt hat korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **Az Élet** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészíti ki. A kiadó lapot maigen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félére 10 kor. Mutatványzámmal készségeit küld a kiadóhivatal.

Magyar Szinpad. Budapest egyáltalán színházi és zenei napilapja, az Krényi Nándor szerkesztésében megjelent Magyar Szinpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajokkal or- zásos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg szeptember elseje óta és napról-napra a színház zene variété és mozi világából való érdekes közlemények, friss hírek és pikáns pletykákon kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híveivel is. Érdégti számba Horoz Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porzolt Kálmán és mások írtai cikkeket, bété munkatársai a többi közt Harsányi Zsolt, Rajtkay György és Oszmán Andor. Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozat kezdte benne a vidéki színházi fűrészbölgöről. „Jönnek a színészek!” címmel és szeptember 15-én kezdte közölni a lap Kruty Gyula „Buklone” című színházi regényét, amelynek minden folytatását Major Henrik rajzolóművész illusztrációja díszíti A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évtátra 28 kor. egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII. Rókk Szilárd-utca 18. Kívánatra úgy- hézig ingyen küld mutatványzámmal.

— Egy irodistanó, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végezte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. — Ugyanott egy kifutó leány is azonnal felvétetik.

BERLIN színház-
banNagykanizsán, Erzsébet-tér
Szarvas-Szálloda

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematográfia legelőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a hely- árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és leg- válogatottabb moziműsort mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgósínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy előrendű kiváló zongoraművész szolgálta. Minden harmadik nap új műsor. A tisztelt közönség szives pártfogását és az elő- adáson való pontos megjelenését tisztelettel kéri Az igazgatóság.

A világháború

minden mozzanatáról

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értesülésekkel, térképekkel, ma-
gyarzatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 38 korona.
Félévre 19 „
Negyedévre 9 K. 50 f.
Egy hónapra 3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest

VII. Rákóczi ut 54 szám

Szeretetadományokat a frontra szál-
lit a Hadsegélyző Hivatal Átvételéi Külö-
nitménye: Budapest, VI., Váci-utca 38.
Adakozunk az elesett hősök özvegyei
és árvai javára! — Hadsegélyző Hivatal
főpénztára, Képviselőház.

Adakozunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar uri közönség

napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harmarhét éves rendületlen és változatos programja

A magyarországról Ezt állja és tartja és köz-
drette idegen áramlatoknak minden rohamával szem-
közt

Programokkal egységes politikai gondo-
lat emelkedett megnyilatkozásai.

Tárcáikkal regényei irodalmi értékűek és
szórakoztatók.
Tudósításai frissék, kimerítők és megbíz-
hatók.

Szerkesztésében illeszked, komoly és gondos.
A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely juliu-
elsejével új előfizetést nyit előfizetési ára: egész évre
38 korona félére 19 korona, negyedévre 9 korona
50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér.

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület
Rókk-Szállód-u. 4. sz.

VIZSGÁKRA

osztályösszevonással, a középiskola minden osztá-
lyából gyorsan felelősséggel készít elő a

ZSOLDOS
TANINTÉZETBUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84.
TELEFON 32-40.

A középiskola rövid és mégis könnyű
tananyaga megrendelhető. : Nélkülözhe-
telen magántanulóknak, műveltségre
törekvőknek.

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osz-
tályának teljes tananyaga. —
Nélkülözhetetlen rendszer és
magántanulóknak, — önkéntes
vizgára készülőknek. Legjobb
eszköz az általános műveltség
elsajjtítására Két kötet ára
15 kor Megrendelhető

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32-40.

I. F. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 189. — Hirdetések díjszámba szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Feloldó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. —
Egyen száma ára 15 fillér.

Ruha és cipő.

Ősre fordul az idő, hidegebb lesz az időjárás és ezzel aggasztóan megnő a ruházatkodás gondja. Jó a dolga azoknak, akik előbb pazarul öltözködtek és szekrényükben több rend ruhát; és több pár cipőt tehettek tartalékba. De aki takarékoskodott, aki takarékoskodni kénytelen volt, annak három, keservesen drága háborus esztendő után már nincsen tartaléka ruhákban. Aki már tavaly egy segített magán, hogy öltönyeit vagy öltönyét „megfordította”, — ugyan mit fog csinálni az idén? Alighanem rongyosan fog járni és fájni.

A foltozott ruha nem szégyen viselőjére, — mondják — csak a rongyos vagy piszkos. De a jövőben mégis alig elkérülhető, hogy a városi ember lyukas vagy pecsétcsés ruhában járjon; mert fogytán vannak a foltozások és tisztítások szükséges kellékei is: gyapjú és cérna, benzin és szappan. Sohasem parancsolták reánk a viszonyok annyira a takarékoskodást, mint

most, — de sohasem volt nehezebb takarékoskodni. Ma, amikor egy pár cipő talpalása kétannyiba kerül, mint előbb egy pár uj, a munkásnak a kiskereskedőnek, a hivatalnoknak szinte lehetetlen csak félig-meddig a „tisztessége” cipőt szerezni. — Ugyanez áll a ruházatra nézve is.

Há a mai viszonyoknak megfelelően a háború tartama módosítanak a „tisztesség” fogalmát a ruházatkodásra nézve, az némileg megkönnyítendő a középosztálybeliek helyzetét. Ha például a pulha, gallérenélküli ing télen is meg volna engedve, ez már magában véve nem kicsinylendő megtakarítást jelentene. De akár meg lesz engedve, akár nem, a szükség tudja a legtöbbeket kényszeríteni arra, hogy nemsak nem divatosan, hanem rosszul öltözkölve járjanak. Annnyira jutottunk, hogy ma már mellékes és napról-napra mellékesebb lesz, minő a ruházatunk, tetszetős-e vagy sem, a napirenden levő ruhakérdés voltaképpen a körül forog, honnan veszünk egyáltalán egy öltönyt és egy pár cipőt.

Tényleg nem lehet tudni, hogyan juszanak szegény vagy kevésbé jól fizetett emberek ruhához és cipőhöz. Az őrök követelt ár oly horribilis, hogy csak gazdagok fizethetik meg. Meztelenül azonban mégsem járhatnak az emberek, különösen télen. Hogyan fognak ezen segíteni? Hogyan fogják biztosítani a szegény és a szerény javadatlamazásu emberekné azt a minimumot, amely ruházataukhoz szükséges? Ezt a problémát okvetlenül meg kell oldani. A dolgos és ügyes női kezek foltozási művészetének is van határa. Még a legigénytelenebb ember részére is elérkezik az a nap, amelyen „rongyai” megtagadják a ruha nevet. Mi lesz akkor? Hogyan fog járni a kishivatalnok hivatalba, a munkás munkába? Hogyan fogja gyermekeit iskolába küldeni? Otthon fogja-e őket tartani a kályha mellett? Ahhoz nem lesz elég fűtőanyaga. És a fázás háromszor oly fájdalmas, ha mellette úras a gyomor.

Régi emlékek.

— BAYREUTH. —

Írta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

III.

Pedig az eiköltözött lelke a mily-nk volt teljesen. Költészetét, mint aranyfonál, szövi át a magyar motívum. Nem mást mutat ez, minthogy telkének minden gondolataiba beleszongott az ődes hazai emlék, melytől szabadulni sohasem tudott, úgy áthatotta egész valóját.

De minék is erről szólni? A lelkesedés tart nálunk ideig-óráig s aztán — azt hiszünk már mindent megtettünk. A többiünket fűlekre talál, nyomtalanul vész el.

Borus gondoktól s szegénytől is terhelten szödtültem ki a szék, a nyomott sirlöből. S az egy nagy szellem örök lakóhelye!

Innen Jean Paulnak sirja felé mentem. Egyszerű kőtömb s rajta egy réz tábla.

Bayreuth nagy embérének, Wagnernek sirja nincs a temetőben. Lakásához közel egy kertben pihenni örök álmát. Ide is elmentem. A muzsikos ember

zarandoklása volt ez az ut, hát elmentem kegyeletesen leróni mindenévé.

Borostyán futja be az a laeonyi sirt. A sírhelynek azonban fogadó órája van. Ha azt elszalasztod, másnapig várhatasz rá, míg ismét odajuthatsz.

Még két házat nézek meg. Az egyik Wagner lakása, a másik Liszt Ferencé.

Az első a Wahnfried, mint orom mezejében a felirat mondja: „Hier, wo mein Wáhnen Frieden fand, Wahnfried sei dieses Haus von mir benant.”

Rejedelmi göggel bámol ez a kis palota az előtte elterülő kis parkba.

Az utas ember bátorságával esőngtettem be az előcsarnokba. Egy inas fogadott s háta mögött Wagner Szigfried s udvariasan adott tudomásomra, hogy a ház belsejét nem lehet megnézni. Kivételesen azonban bevezettek a szobába, hol a mester lakott. Másra ugyssem voltam kíváncsi. Miatlant Kozima asszony élhet nyudogtat a csendlakban.

De érthető a zárkózottság oka is. Nyugtuk az énnepi játékok alatt sohasem lenne, ha minden idegen kíváncsiságának eleget akarnának tenni.

Néhány lépés innen Liszt Ferenc lakása, hol életét befejezte. Vörös téglá épület magas földszinttel. Szürke márványtábla jelöli a házat.

Körüljáróm, ahogy lehet. Akkor veszem észre

egy úri ember alakját az ablakban. Köszönök, megköszönöm. Udvariasan válaszol s invitál meg, ha úgy óhajtom, hogy megnézzem Liszt Ferenc szobáját. Mert Liszt Ferenc egész lakása egy szobából állott.

Bemegyek a bemutatkozom. A következő percben egy női szobában találom magam, — hol Liszt Ferenc meghalt.

A butorokról nem tud számot adni. Ő emlékszik még Lisztre, hiszen születénel lakott s érkezett, mondja Frostier, állására néve Fortsansassessor.

A szobának egy ablaka s két ajtója van. Az egyik egy kis verandára nyílik, hol Liszt reggelizni szokott.

Szívesen köszöntem meg a szívességet s mentem tovább a királyi parkot megnézni. Mert Bayreuthnak is jutott egy királyi palota, mint csaknem minden valamirevaló városnak Bajorországban.

Összejáróm a permetező esőben a parkot s megnézem fűvét, fáját, virágát és szobrai s aztán ki az utcára, a tőre, a vasut felé, az énnepi színháznak. Délutánra jár az idő három óra felé, már pedig ilyenkor megkezdődik a zarandoklás és felvonulás az előadásához. Kit kit hogy enged a rangja, a módja. A szegényebbre az gyalog rója az utat. Annak elég volt a jegy árát is lefizetni, nehogy még kocsira, autóra jutna, vagy költsen. Felmegy gyalog

A ruházatközlési kérdéssel eddig még sem foglalkozkodtak behatóan illetékes körök. Pedig ez csaknem olyan fontos, mint az ételmezés kérdése. Nemszak társadalmi, — de mindenekelőtt egészségügyi tekintetben is.

Idejekorán tenni kellene valamit ebben az ügyben!

Nincs cukor.

Dehogyan nincs, ott a cukrárszok a cukorkaárusok körülánul dúsálhat benne, míg a nagyközönség, sőt a betegek is csak a hatósági üzlet ablaküvegein keresztül nyaldoshatja, mert úgy látszik ismét valami hét fejtű sárkány ül ismét a szeptemberi cukron.

Istenem, boldog falusiak! Mennyivel jobban gondoskodnak rólatok, míg velünk senki sem akar törődni, csupán a tervezetések s ígéretek habéri utjában létezőnk várva, míg valaki megkönyörül rajtunk. De vajon lesz-e valaki, aki ránk is gondol valaha!

Az iparisiskolai tanítók kérelme.

mely egy ízben már hajótörést szenvedett, végre a pénzügyi bizottság jóvoltából dőlfőre jutott, t. i. javaslatba hozta, hogy a 25%-os háborús pótlék az iparisiskolai tanítóknak is adassék meg és pedig az 1916/17. tanévre visszamenőleg.

Megnyugtatólag hat ez az iparisiskolai tanítótestületre, azon reményben, hogy a város legközelebbi képviselőgyűlésén megfogja szintén szavazni s mielőbb ki is fogja utaltatni.

elfoglal egy jó magaslattal s onnan nézi, onnan gyönyörködik, hogy mennyi kincs lehet ennek a tulajdona s hány millióval rendelkezik a másik. Nehéz fogatok s automobilok sora omlik a domb felől. Már ez is egy mulatság. S még hozzá ingyenes. Panorámá grátis. Olyan jó ezt végignézni. Amerikai milliomosok, francia miniszterek s még ki tudja, mi minden van közöttük. Tart egy óra hosszat, míg végre az utolsó fogat is begördül.

Néhány perccel négy óra előtt három harmonás ad jelt, hogy nemsokára kezdődik az előadás.

Mindenki siet a helye felé. Már jó előre tájékozódott minden jegy-tulajdonos, hogy hol a helye.

Kívül nem marad más csak az, kinek jegye nincs. Néhányan még itt is próbálkoznak jegy vétellel. Hiába minden. A kívülről igénytelen külsejű színház elnyelte a nagy embertömeget. Pedig a szereplőkkel együtt közel kétezeren voltak.

Belső világosság, bár korántsem a közmondásos tündéri fényben uszik a nézőtér. Itt zsong a sok ember. Már mocsanása is egy zörejt, suttogása pedig egy halk moraj.

Egy kis jelszó halotti csend, némaság, sötétség, minden életjel hiánya. Mintha egy igazét kerítette hatalmába volna meg anyni embert.

Lassan, piano, lehelletnyi finoman kezd szólni a zenekar. Látni nem lehet még a karnestert sem,

HIREK.

Kép ódon keretben*)

*Kánn az alkony kánszába burkolta
Soha pamlagjád árnyát szendveg.
C csillogok sápadt fényben uszom,
Kint hús, lemondó, beley két szemek.*

*Csalátlal batoros cellám homályban.
C falon Kriszhus-kép, szine régi-mall
Fopapucs kopog a lépcsőkön néha
S a csend mint álmos gyermek — járind*

*Céltámba halkon hameas hollók szállnak,
Künnanyan kísérlet és a tűző nyárnak
Sleesszel, vézna búvalos fja.*

*Nőruhácsok mint bársong-keret
S a könyvecsopórolt bekyű rém mered
Dante darabos barát-próffja.*

Kocsis László.

*) Mutatvány a szerző Kolostori csend verses-füzetéből.

120 éves asszony halt meg Kámonban.

Ritka kort ért meg Kámonban Németh Jánosné: 120 esztendő. A-matrnóra az utóbbi időben is még jó egészségben volt, de esztörtökön hirtelen meghalt.

csak a szinpadról. S azután, mint titáni erők törnek föl a föld alól a szépszavú fuvók, küzködvé, birközva a motívumok erejével. Néhol elhalok, fájdalmas eszedven, mintha a nagy mester lelkének nemesebb és halkabb gondolatait akarná odalehelni, oda sugni minden fölnek.

Kettővált, a függöny s pazar díszlet pompájában énekel Gurneman szerepében Bábósból Mayr Richard. Erőteljes basszusába Amfortes, Weil Hermann (Stuttgartból) szép baritonja esendül s utána nemsokára megjelenik Parszifál (Hensel Henrik Hamburgból) gyönyörű tenorjával.

Félszemem a librettóban. Csaknem mindenki így tesz. Így érthetőbb és világosabb a darab.

Künderyt Saltzmann Stevens (Párizsból) énekl, az első lovag rövid szerepét a mi Székelyhidynk.

Mennyi pazarlás a díszletben! Szenkápriáztáncán szép minden, ez tagadhatatlan. De tény az is, hogy részben látványosságá slyhed az előadás.

A felvonások végén semmi taps. Itt mindenki egyfelmán művészt, tökéleteset ad. Senkit sem emelnek a másik föl.

Felvonás közben néhány percre kivonul a nagy tömeg, mire frissítő illatot szórnak szét a levegőben. Azután ismét harsona hang s ismétlődik az előbbi kép, a csend, a némaság.

En felvonás közben a zenekarhoz szaladok le,

Malac szerzés.

A mult számunkban irtunk ilyen eimen, hogy az Árpád-utóban mint szerzett egy asszony az ő kis malaca helyett egy nagyobbat. Hírünk nyomán a rendőrség a helyszínére ment s az asszonytól elvette a törvénytelen módon szerzett malacot. A tett értékes bűnhődése azonban most jön. Az asszony ugyanis, amint irtuk, az ő kis malacát elütö hazulról s helyette az idegen nagyobb jószágot fogta táplálásba. Amikor azonban a rendőrség elvitte tőle a nagyobb malacot az ő elkergetett állatát nem tudta visszaszerezni. Így most egyetlen malaca mellett siratja bűnét, amely megfosztotta kis malacától.

Izr. Istentiszteletek.

A nagykanizsai izr. templomban az istentiszteletek a sátoros ünnepek (Szukoth) alkalmából a következők sorrendben lesznek megtartva:

Szeptember hó 30-án, vasárnap d. u. 6 órákor esti ima; október hó 1-én kétfőn d. e. 10 órákor muszaf ima, d. u. fél 4 órákor mincha ima, d. ü. 6 órákor esti ima; 2-án kedden d. e. 10 órákor muszaf ima, délután fél 4 órákor mincha ima.

Visszaadés a dohánnyal.

Multkori érdekes cikkünk, amely a hét szenteczióról szolt s markáns színekkel adta elő ama visszaadéseket, amelyek a különböző cikkek árusításánál napirenden vannak. Ugyanakkor a rendőrség utmutatásunk szerint járt el s nem egy visszaadés szűnt meg azóta. De a dohány körül még mindig nagy a baj: Most nemrég egy őr asszony egész nagy kerek csomag dohánnyal tért be egy üzletbe, hogy azt ott, becsomagolja. Akik látták meg-

Előttem egy zenész tábor, kottatartó és erdő. A zenészek csaknem mind kabát nélkül lünek a helyükön a nagy meleg miatt. Néhány magyarral is találkozon. Valami ötven annyan. Egy bögös, egy klarinetos és két hártás. Mindannyian a mi kir. operánktól. A novitket elhallgatom, mert egy sem magyar hangzásu. Elég, ha utjegyzeitem és emlékezetem őrzi.

Sok érdekeset látam itt. Láttam a művészi bohémiát, mikor nem dírigál a taktuspálcá s ad libitum játszik, beszél és foglalkozik mindenki.

Mindannyian más és más országból valók. Nem egy amerikai közöttük.

Időjönnek csekély tiszteletdíjért s elismerésért. Az énekesek szintén más és más nemzetbeliek. Kezdoőknek ajánló levelet, hogy már Bayreuthban is énekeltek.

Egy hónappal a játék megkezdése előtt már folytak a próbák. Azután, mikor már jól megy az együttes, akkor kezdoődnek az előadások. Minden ötödik előadás után tartanak egy napi szünetet. Pihen a publikum is, meg a művészgárda is.

A fődarab a Parszifál, mert ezt máshol nem szabad előadni Európában, csak Bayreuthban. Mint hírlík azonban, nemsokára leomlanak a lex Parszifál titlamlafalai s akkor ennek előadásában is szabad versenyezre köl a világ minden operája. Erősen hiszem, hogy ez a verseny csak hasznára lesz a darabnak. De nagy kára lesz belőle a Wagner családnek

botránkozással tárgyalták az ügyet. Így nem jut a szegény ember dohányhoz, mert az összeköttetések révén avatlatlan helyekre jut a dohány, ahol azután a családi táplálék beszerző eszköze lesz. Intézkedést kérünk, hogy ez a visszáesés is minél előbb megszűnjék.

Aki saját leánya megbüntetését kívánja.

Düh Rozália pinkafői születésű nagylányai esetlélány szolgálatadó asszonyától ellopott egy kabátot, édes anyjától pedig egy szoknyát, egy bluzt és egy kendőt. A kir. ügyészség vádjára csütörtökön tárgyalta a leány szék büntető tanácsa. A főbírályalson a esetlélány volt szolgálatadó asszony kijelentette, hogy nem kívánja a leány megbüntetését és visszavonta panaszát, mire a törvényszék ebben az ügyben megszüntette az eljárást. A leány anyja azonban kijelentette, hogy kívánja a leánya megbüntetését, mert a leány már korábban is javító intézetben volt és az sem használt neki, sőt csak rosszabbodott. A törvényszék erre az anyja sérelmére elkövetett lopás miatt három hónapi fogságra ítélte a leányt, amiből 15 napot zett kitöltöttnek. Együttal a törvényszék ítéletében kimondta, hogy a leány a büntetés kitöltése után dologháza küldendő. Az ítélet jogerős.

A szőlőművelés reformja.

Írta: Kincsesy Péter szőlőbirtokos, Sátorajuhely.

II.

Kísérletemnél a következő szempontok voltak főirányítóm: I. a szőlőnövény életlana, II. az évi szedés gyakorlatnál megfigyelt tapasztalati tények, III. és a következő és termés biztosítása.

és Bayreuthnak. A vonzó erő megszűnik s nem lesz többé Eldorádó, melyben aranyos hull a bayreuthiek ölébe. Nem lesz ott többé szára oly tömeges invázió, ha már a kiszájtított operát máshol, a nyugalmasabb és olesőbb otthonban is megégheti az ember.

Tudják ezt jól az érdekeltek, azért megnaknak meg fut-lát, hogy a lex Parszifal továbbra is odaköse Bayreuthoz az előadási jogot.

De ugy látszik, hiába Kozima asszony erősködése. Megérjük hamarosan hogy a patentzár fel-pattan s a Grallmonda kiszélesített operája minden műtése mellett is olesőbb portéka lesz s nem kell érte mértéktelen távoloságot befutni s 25 meg 41 márkákkal adózn, ha valaki látni, hallani óhajtja.

Este tíz óra után a színházból kitöndülő közönség a város minden helyét ellepi s a bayreuthiek artnak.

Wagner Szigfried nemcsak a darabot dirigálja, hanem a kasszát is. Az idegen meg fizet hatszorosan mindent. Drágább a taxaméter, mert Pestspiel; drágább a lakás, az ellátás s még a kereskedelmi cikkek is, ugyanazon indokollással.

A kirakatokban mindenütt ott díszlik a Parszifal serleg, a Parszifal öltöny, meg a dárdá. Az egész város egy Parszifal kiállítás.

Szegény bayreuthiek! Mit csinálnak most ha már máshol is játszák a Parszifalt?!

(Vége)

A növényéletlani szempont az évi növény fejlődése, virágzása, termés kötése és ennek kifejlődése.

A tapasztalati tények az egyes évekből előfordult abnormitások figyelembe vétele, ezeknek kiküszabítása és a más növényeknek alkalmazott különleges eljárások.

A jövő évi termés teljes biztosítása annyiban, hogy a szemek amelyekben a jövő évi termés hozam raktározódik fel, miként fejlődik. Mindezek figyelembevételével kísérletemmel teljes eredményre jutottam, mert ugy a növény teljesség, egészség fejlődése, a termés teljes szépsége és egészen biztosítása, valamint a jövő évi termés szemek minden várakozáson felülnek.

Kísérleti eljárásom a következő: Április hónapban, vagy május elején amikor a szőlőhajtás olyan, hogy azon az utolsó fürtt mutatkozik, e felett a hajtás ugy csipem vissza, hogy a fürt felett egy levelet hagylak, ha esetleg meddő hajtást is akarok hagyni, ugy ezeket is vissza csipdesem. a hajtás ezután nem nöhetvén magasabbra, el kezd erősödni és a fürtök bimbói széjjel nyílnak ugy, hogy a virágzás körülbelül 10 nappal hamarabb megindul, mint a magasra nevelt tőkétől.

Ezután körülbelül két hét múlva a levélhónalj-ból kinyúló rejtett szemek hajtásba jönnek, amelyekket heteként egy levelet hagyva a hónaljban, a hajtáson visszametszem, így megakadályozom, hogy a levélhónaljban levő jövő évi szem kihajlathasson, az első lecsipkedés után a szőlőt másfél százalékos bordó lével bepermetezem, a venyige és levelek ezután rohamosan erősödnék ugy, hogy május végéig a venyige kezd fásodni és a levelek megerősödnék, sötétzöldek annyira, hogy ezeken már a peronospora gombái alig okoznak károsodást, a szőlőfürtök lefordulása után egy szál kötélekkel, raffia, vagy zsinnyel a bokr tetejét gyengén megerősítem, megjegyezve, hogy ezt is csak inkább biztosítékul és szőlészeti szempontból teszem, mivel ekkor a szőlő fája már oly erős, hogy akár egy fél kilo terhet is elbir anélkül, hogy lefordulna, a hónaljhajtásokat ezután csak nagy ritkán kell lemeteszgetni, mivel későbban már alig mutatkozik szórványosan.

Körülbelül június közepe táján a szőlőt másodszor és utoljára, mivel többször teljesen felesleges, kell permetezni. Ugyanesek másfél százalékos bordó lével, a kísérleti tőkétől a karót eltávolítottam és teljesen biztosan állanak terméssel megrakva, kivéve a fiatalabb tőkéket, amelyeknél az egy szál kötélekkel a karóhoz erősítettem. — A tőkék magassága így ötven-hatvan centiméter és még nagyobb vihar sem képes megingatni, míg köztudomás szerint a teljes karó magasságig művelt szőlőknél a vihar által kidöntött tőkék sok károsodást okoznak.

Igy lehetőleg leirva kísérletemet, reá kell mutatnom most már arra a körülményre, melyek és milyenek azok az előnyök, amik ezen kísérlet szerinti művelésnél előállnak.

(Vége köv.)

Adakozunk a háboru rokkantjainak és családjaiknak.

Apróságok.

Jó receipt.

- Orvos ur, nem értem, hogy mi a baja leányomnak, hogy mindig oly szomorú.
- Talán beteg?
- Dehogy beteg, csakhogy már férjhez kel-lene adni.
- Ugy hát gyógyítsa meg, orvos ur.

A haldokló humora.

Egy öreg farmer halálos ágyán tollba mondja végrendeletét a jegyzőnek.

- Nőmnek ötszáz dollár évi járadékot hagyok.
- Megirta.
- Meg, — válaszolt a jegyző. — de az asszony még nem olyan öreg, hogy még egyszer férjhez ne mehetne.
- Nos, akkor, hogy lesz? Jó: írja tehát, hogy az esetben, ha még egyszer férjhez megy, ezer dollár évi járadékot kap.
- Hogyan, kétszer annyit?
- Természetesen, mért aki őt elveszi, az becsülettel megazolálja az összeget. Ugyis baja lesz vele elég! — És meghalt.

Tudja már.

Gazda: Megállj, majd megtanítalak almát lopni.
Fü: Köszönöm, tudok már!

**Darasznet
Porszenet**

tégla égetéshez és ipari célokra bármilyen nagy mennyiséget azonnal szállításra és évi kötésre ajánl

Bergstein Pál
tűzalányag- és termény-nagykereskedő
SZOMBATHELY.

Interurban telefon 355.

— Szülők figyelmébe. Tankönyvek az összes iskolák részére, író- és rajzeszközök jutányos áron kaphatók Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. — Tankönyvbekötések 24 óra alatt elkészítettek. Nagy választék mindenféle hangszerekből.

Adakozunk a Hadsegélyzőnek.

— Balasot. Rörde József munkása a Máv. műhelyben egy nagy gyalogpánél foglalatokodott, miközben a gép alkapta kezét és egyik újját leszakította.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, foglun. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes es tanulmányos olvasmány, amely egy egyszerű smigoran tudományos, másrésről könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — *Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.*

— **Uj Idők.** A világháború legelső krónikája, irában és képből az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrés hárcsereit történik, azt mind elént írja febtől szépség képkeiben. Érdekes, művészi távols és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményekkel, előszóival és regényekkel is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5. korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— **A „Vasárnapi Ujság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Népnap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **„Az Élet”** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztői Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 16/e. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot kézzel küld a kiadóhivatal.

— **Magyar Szinpad.** Budapest egyetlen színházi és zenei napilapja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar Szinpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal, országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg szeptember elseje óta és napról-napra a színház, zene variété és mozi világából való érdekes közleményekkel. Friss hírek, és pikáns pletykákon kívül külön foglalkozik a vidéki színházi és művészi híreivel is. Eddigi számaiba Herceg Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porcsolt Kálmán és mások írtak cikkeket, hatás munkatársai a többi közt Harasznyi Zoltán, Bajkay György és Csarua Andor. Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozat kezdett benne a vidéki színházi furosságokról. „Jönnek a színesek!” címmel és szeptember 15-én kezdte közölni a lap Krudy Gyula „Bukfenc” című színházi regényét, amelynek minden folytatását Major Henrik rajzolóművész illusztrációja díszíti. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évtátra 28 kor., egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII., Bókk Szilárd-utca 18. Kívánatra egy hélig ingyen küld mutatványszámot.

— Egy irodistanó, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végezte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvételt Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. — Ugyanitt egy kifutó leány is azonnal felvételt.

BERLIN színházban

Nagykanizsán, Erzsébet-tér

Szarvas-Szálloda

ujnonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Minden előadás a kinematográfia legelsőrendű és legújabb alkotásából van összeállítva Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi-árok olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legváltogatottabb moziműsort mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenki a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új műsor. A műtisztelet közönség szíves pártfogását és az előadáson való pontos megjelenését tisztelettel kéri Az igazgatóság.

A világháború minden mozzanatáról

bő, eredeti, megbízható, kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

A Z UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak,

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félévre	18 „
Negyedévre	9 K. 50 F.
Egy hónapra	3 K. 30 F.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest

VII. Rákóczi ut 54. szám.

Szeretetadóományokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Külső-nitménye: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvai javára! — Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képvisezőház.

Adakozunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar uri közönség

napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminehet éves rendületlen és változatos programja

A magyarságért. Ezt állja és tartja és küzd érte idegen áramlatoknak minden rohamával szemközt.

Programcikkkel egységes politikai gondolat emelkedett megnyilatkozásai.

Tárcacikkkel regényei irodalmi értéknek és szórakoztatók.

Tudósításai frissék, kimerítők és megbízhatók.

Szerkesztésében izléses, komoly és gondos. A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely júliusejével új előfizetést nyit előfizetési ára: egész évre 38 korona, félévre 19 korona, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér.

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Rókk-Szállód-u. 4. sz.

VIZSGÁKRA

osztályösszevonással, a középiskola minden osztályból gyorsan felelősséggel készíti elő a

ZSOLDOS TANINTÉZET

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84.

TELEFON 32—40.

A középiskola rövid és mégis könnyű tananyaga megrendelhető. : Nölkulzhogtelen magántanulóknak, műveltségére törekvőknek.

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osztályának teljes tananyaga. — Nölkulzhogtelen rendszer és magántanulóknak, — önkéntes vizsgára készülőknak. Legjobb eszköz az általános műveltség elsajátítására. Két kötet ára 15 kor. Megrendelhető

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32—40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokban és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.